

עש"ק פר' קרח תש"ע

נשמתין חדתין

רשימות משיחות קודש
שנאמרו מפי מו"ר שליט"א
בשב"ק פר' נשא תש"ע

—פנימי לבאי ביהמ"ד תו"ח—
לא מוגה

יוצא לאור ע"י מכון
"יום החכמה"

שע"י ישיבת "תורת חכם" ללימוד הנגלה והנסתר
רח' אהלי יוסף 4, ירושלים עיר"ק תובב"א

להלן רשימת שיעורי התורה המתקיימים בבית מדרשינו במשך השבוע

שיעורים באידיש

- ❖ שיעור בגמרא מסכת סוכה, מפי הר"ה ג. המפורסם ר' יהושע כהן שליט"א, בימים א'-ה' בין השעות 4:00-5:00 אה"צ.
- ❖ שיעור בשער הכוונות למהר"י זי"ע, מפי מו"ר הגה"צ שליט"א, בימים א'-ה' בין השעות 7:00-8:30 בערב.
- ❖ שיעור בספר נתיב מצוותיך להרה"ק מקאמארנא זי"ע ואוצרות חיים למתחילים מפי מו"ר הגה"צ ביום ג' בשעה 9:00 בערב.
- ❖ שיעור בשעה"כ - שבת ביום ד' בשעה 8:15 בערב.

שיעורים בלשח"ק

- ❖ שיעור בספה"ק עץ חיים למתחילים, מפי מו"ר הגה"צ שליט"א, ביום ב' בשעה 9:00 בערב.
- ❖ שיעור בספה"ק שיחות הר"ן, מפי מו"ר הגה"צ שליט"א, וסדר התרת קללות לפי מנהג הרש"ש זי"ע, בליל שישי בשעה 8:00.
- ❖ שיחת קודש ברעווא דרעוויין שלוש סעודות (מוזמן צה"כ דר"ת).

ניתן לשמוע שיעורי מו"ר שליט"א ב"קול הלשון"

- ❖ **שיעורים באידיש:** טל' 03-6171086 (באמריקא: 6469777900 בענגלאנד: 1617985500)
 - שיעור בספה"ק אוצרות חיים - שיעור מס' 1 (באמריקא ובענגלאנד: 3-4-37-61)
 - שיעור בספה"ק רחובות הנהר, נהר שלום, סידור הרש"ש - שיעור מס' 3 (באמריקא ובענגלאנד: 3-4-37-63)
 - שיעור בחסידות (פר' השבוע) - שיעור מס' 2 (באמריקא ובענגלאנד: 3-4-37-62)
 - שיעור בספר נתיב מצוותיך ואוצרות חיים - שיעור מס' 5 (באמריקא ובענגלאנד: 3-4-37-65)
 - שיעור בשעה"כ שבת - שיעור מס' 6 (באמריקא ובענגלאנד: 3-4-37-66)
 - שיעור בספר אדיר במרום לרמח"ל (טל' 03-6171041) - שיעור מס' 2 (באמריקא ובענגלאנד: 2-7-5-2-62)
- ❖ **שיעורים בלשח"ק:** טל' 03-6171041 (באמריקא: 6469777900 בענגלאנד: 1617985500)
 - שיעור בספר התניא - שיעור מספר 1-2 (באמריקא ובענגלאנד: 2-7-5-2-1)
 - שיעור בסה"ק שיחות הר"ן (ושער יחז"א) - שיעור מס' 3 (באמריקא ובענגלאנד: 2-7-5-2-3)
 - שיעור בסה"ק ליקוטי מוהר"ן - שיעור מס' 1-3 (באמריקא ובענגלאנד: 2-6-5-2-4)
 - שיעור בסה"ק עץ חיים - שיעור מספר 1-1 (באמריקא ובענגלאנד: 2-7-5-2-1)
- ❖ **שיעורים באנגלית:** טל' 03-6171002 2-4-9

כמו כן ניתן לשמוע כל השיעורים בזמן אמירתם בטל' 03-6171002 (באמריקא: 6469777900).

אפשר להשיג הקלטות השיעורים ממערכת קול הלשון בטל' 02-5816622.

ניתן לקבל את הקונטרס מידי שבוע בדואר אלקטרוני ע"י משלוח בקשה לכתובתנו:

tc7@neto.bezeqint.net

ויהי רצון שבכח התורה הקדושה נזכה להתדבק בו ית' בראוי
ולעשות רצונו בלבב שלם למען לא נבוש ולא נכלם לעולם ועד
ונזכה כולנו יחד לביאת משיח צדקינו בב"א.

מכון "יום החכמה"

ת.ד. 5245 ירושלים

טל': 057-3153884 טלפקס: 02-5389584

נשמתין חרתיין

רשימות שיחות קודש שנאמרו בשב"ק פרישת נשא תש"ע

ליל שבת

בעצמם (ורק כשהצדיק עצמו מורה גם לתלמידיו ברוח"ק להתפלל עמו הוי דרך גם לאלו שמורה להם), וכמש"כ בתפארת היהודי (אות פ"ב) בשם הקוצקער רבי זי"ע ששמע הרה"ק מקוצק שואל אחד שהקשה שבש"ס מצינו (במימרא דרפכ"י) כמה מדרגות עד שבאים לידי חסידות ואצל החסידים נקראים כן תיכף כשנוסעים לרבי (והרה"ק מהר"י מוורקי זי"ע ענה ע"ז שהיות שתכלית החסידים שנוסעים לרבי כדי להגיע ע"ז לחסידות, הר"ז כמו שאומרים על המתחיל בנסיעה ללייפציג שהוא נוסע ללייפציג אף שצריך לעבור בהרבה עיירות בדרך) והרה"ק מקוצק אמר ע"ז שאמנם יש דרך הקצר לחסידות בלי שיצטרכו לבוא דרך המדרגות, אך סיים ע"ז שזה ליחיד סגולה אבל כשילכו רבים בדרך זה יתקלקל אותו הדרך ויצטרך לחזור לדרך שמקודם ולהתפלל ולעשות הכל בזמנו עכ"ל"ק, וחזינן מדבריו שאי"ז נכון מה שנהיה דרך לרבים לאחר התפלה.

ג] והוסיף שבאמת זקינו החת"ס זי"ע בתשובתו הידועה (האו"ח סי' קצ"ז) להישמח משה זי"ע כותב על ענין החסידות בכלל שבעניני חסידות א"א לעשות עדה שלימה שכולם יתחסדו במנהג אחד לכולם, משום שעיי"ז נהיה הכל מצות אנשים מלומדה [וז"ל "האמת לא אכחיד כי מרגלא בפומי כי כל האמור להלכה בש"ע

בלימוד דף היומי מנהדרין דף צ"ו-צ"ז
א] ביאר במה שמובא שם בגמ' עה"פ "וירדוף עד דן" שכיון שבא אותו צדיק עד דן תשש כוחו ראה בני בניו שעתידין לעבוד ע"ז בדין וכו', והסביר ביאור פנימי בחטא ירבעם בן נבט שהעמיד העגל דוקא בגבול דשבת דן עפ"י המובא מצדיקים זי"ע (כמובא בהקדמת ספר ברכת טוב שאמר כן הרה"ק ר' יצחק מנעשכ"ז זי"ע בשם הרה"ק ר' מיכל מזלוטשוב זי"ע) שפירשו ענין איחור התפילה שראו אצל כמה וכמה קדושי עליון זי"ע שהוא בסוד דשבת דן "המאסף לכל המחנות", שהצדיקים שצריכים להעלות תפלות כל ישראל מתפללים אחרי כל ישראל [וכע"ז אי' בספח"ק שארית ישראל (בליקוטים שבסוף שער ההתקשרות דף י"ב ע"ב) שזו עבודת הצדיקים שבבחי' מחנה דן, היינו שעבודתם רק למחות ולחמתיק הדינים מעל ישראל, שהם יכולים להתפלל שלא בזמנה להעלות התפלות של ישראל, עיי"ש עוד מש"כ בזה (ובעוד מקומות בספרו הק"י)], וכבר הובא בזה במקו"א בשם הבנ"י (הוספות מהרצ"א עשה טוב אות ל"ו ובדרך פקודיך מל"ת ט"ז חלק המחשבה אות ד') שזה בבחי' נביא העובר על דב"ת בהוראת שעה וכו'.

ב] ואמנם הדגיש מו"ר שבדרך כלל אי"ז דרך לרבים אלא לצדיקים

השדה וכל מעמי תורה גלויים להם כשדה (כדברי הגמ' לקמן ק"ב ע"א), ובודאי היה לו מהלך בכל מה שעשה, וי"ל שיסוד המהלך היה בבחי' עבירה לשמה שלדברי הרה"ק ר"צ מלובלין זי"ע (תקנת השבין סי' י') כל עבירה לשמה היא בבחי' נביא ברוח"ק בהוראת שעה, וע"כ הסתייע ירבעם לעשות זאת בגבול דשבת דן שאצלם מתנוצץ הענין דהליכה אחרי רוח"ק בהוראת שעה כנ"ל.

ה) אך כמובן שהיה זאת שלא עפ"י גדרי התורה"ק שהרי בעניני ע"ז אין לשמוע אף לנביא בהוראת שעה כמש"כ הרמב"ם (הלכות יסודי התורה פ"ט ה"ג), ואמנם הצדיקים שהולכים בדרך דהוראה עפ"י רוח"ק בהוראת שעה באופן הראוי והמותר עפ"י גדרי התורה"ק הר"ז זכות גדולה שהם מתקנים החטא דירבעם בן נבט שהלך בדרך זו שלא עפ"י גדרי התורה"ק, וציין בזה את דברי הרה"ק מי השילוח בפר' בהעלותך עה"פ על פי ה' יחנו וז"ל "וכן בכל דור ודור מי שהוא צדיק הדור רואה רצון השי"ת כמו שכתוב (משלי י', ל"ב) "שפתי צדיק ידעון רצון", והיהודי הקדוש זללה"ה בדורו ראה רצון השי"ת באיחור זמן תפלה ונסמך על מאמר הכתוב (דברים י"ב, ד') "לא תעשון כן לה' אלהיכם", 'כן' – רומז על קביעות בלי חיות, וכשראה רצון השי"ת בזה לכן התאחר בתפלתו ונשמתו מאירה בגן עדן מזה כי כיוון לאור רצון השי"ת עכ"ל, ואמר שגם הרמ"ם משקלוב תלמיד הגר"א זי"ע דן בענין תיקון זה בספר רזא דמהימנותא בכמה מקומות (וידוע שנחלקו בזה תלמידי הגר"א ואבמ"ל).

ו) וסיים שלכא' נראה שאף רבינו ז"ל שאמר (חיי מוהר"ן אות תפ"ז) שהצדיקים שגו במה שאיחרו זמן תפלה אין כוונתו אלא על צדיקים קטנים במעלה

היא תורה נתונה לכל ישראל בשוה ואין בודד במועדיו, אכן מי שאין לו אלא תורה אפילו תורה אין לו (עי' יבמות ק"ט ע"ב) כי זה נעשה מצות אנשים מלומדה ואב לבנים יודיע, ע"כ כל המתחסד עם קונו ניכר במעלליו מה שלבו בודה לשם ה' להזיר נזיר מכל מה אשר ידבנו לבו ובזה אין סגנון אחד עולה לשנים כי אין לב ב' בני אדם שוה באהבת ה', ולכן נקראים בני כושיים משונה במעשיו (מו"ק ט"ז ע"ב) אך רק משונה באורו אבל תוכו מתאחד עם כל ישראל, ואך לעשות עדה שלמה כלם יתחסדו במנהג אחד לכולם א"כ היא גופיה נעשה חק לישראל ומצות אנשים וזה אי אפשר עכ"ל, ואמנם תלמידי הבעש"ט חק' שהנהיגו העדות חק' שלהם והנהיגו אותם במנהגי החסידות סברו בקדשם שהתנהגות בהנהגות קדושות דהיצוניות החסידות שייך ומועיל ומוסיף קדושה לכל אחד, אך גם הם מודים דפנימיות החסידות אינו לכל אחד, וכן בענין הנ"ל דאיחור התפלה לכו"ע אינה דרך קבועה לרבים כנ"ל.

ד) והנה בענין עגלי ירבעם בן נבט בודאי שלא נתכווין שיחיו ע"ז כפשוטו שלא היו כה טפשים, אלא היו בבחי' מש"כ הרמב"ן (שמות ל"ב א') על עגל הזהב שלא קיבלו העגל כאלקות לחיות עבודתו עליהם אלא בבחי' מורה דרכם, עיי"ש נורק אח"כ גחזי הוסיף לקלקל כדא' בגמ' לקמן (ק"ז ע"ב) שתלה אותם באויר והניח שם ה' בפיהם עד שעשו אותם ע"ז, ואמנם הרי לכא' כבר ידעו בני"י ממעשה דעגל הזהב שאסור לעשות שוב כעין העגל, אלא שנראה שהיה לירבעם איזה מהלך בענין זה, שהרי ירבעם בן נבט היה גדול מאוד בתורה"ק שלא היה בתורתו שום דופי, והיה שוה לאחיה השילוני הנביא שכל ת"ח דומים לפניהם כעשבי

שלעת"ל מב"ד מתעלה לבחי' נבואה ממש ומב"י יהיה בבחי' רוה"ק שהוא מאור התורה.

[ח] עור דיבר על המובא שם בגמ' (צ"ו ע"ב) שחד מ"ד אמר שאימא יתירה היתה לנבזראדן מנבוכדנצר עד שהיה דומה כמי שעומד לפניו, והזכיר בזה שכן (להבדיל) היתה גם עבודת הצדיקים ועובדה"י לחשוב על רבם הצדיק אף כשהיו במרחק ממנו עד שהיה דומה עליהם כמו שעומדים לפניו, וכדברי רבינו הבעש"ט חק' זי"ע הידועים שבמקום שמחשבתו של האדם שם כל האדם, וזהו ענין גדול שמסייע הרבה בעובדה"י ובהשגת התורה"ק ועליה במעלות הקודש וכדאי' (עירובין י"ג ע"ב ובערוה"ש סי' רמ"ז סכ"ג) שראיית פני הרב בשעת לימוד התורה"ק מסייעת להשגת התורה"ק, וזה בבחי' מה דאי' בירושלמי (שבת פ"א ה"ב) שבשלומדים התורה"ק יהא רואה בעל השמועה כאילו הוא עומד כנגדו, וכן יש לפרש את כונת הרה"ק הר"א מליז'נסק זי"ע בצעטיל קטן (אות י"ב) וז"ל שם "צייר במחשבתו תמיד ובפרט בשעת קריאת הצ"ק הזה כאלו איש אחד עומד סמוך לו ומעורר אותו בקול רעש גדול לקיים כל הנהגות אלו ואל יפיל שום דבר ארצה אפילו נקודה קטנה, וכשירגיל עצמו כך אזי במשך הזמן יבא עליו התעוררות גדול מצד נשמתו רשפי אש שלהבת י"ה" עכ"ל, שנראה שכוונת הר"א שיכוונו בשעת קריאת הצ"ק שהוא (הר"א) עומד סמוך לו ומעורר אותו בקול רעש גדול לשמור הנהגות האלו, שכן הוא האמת שכשקוראים בספרי הצדיקים יורד ומתגלה שם הצדיק והבעל שמועה וכנ"ל מהירושלמי, וע"י שמצייר זאת במחשבתו בשעת לימוד ספרי הצדיקים הר"ז מסייע להמשיך לנפשו בפנימיות את הארת נשמת הצדיקים

שאיחרו התפלה לתוספת מוחין וכדו', אך הצדיקים המופלגים במעלה שעשו כן ברוה"ק ששרתה עליהם שבבחי' הנבואה בהוראת שעה הרי נהגו בזה ממש על פי דיני ההתורה (שציותה לנביא לשמוע לנבואת עצמו), ואמר שיש להביא ראייה לזה מכמה צדיקים שבדומה לרביז"ל ג"כ הזהירו בתוקף שלא לאחר זמן תפלה (וכתבו בזה לשונות יותר הריפים מלשון רביז"ל הנ"ל) כמו הרה"ק המאור ושמש זי"ע בכמה מקומות בספרו חק' (כגון בפר' נצבים עה"פ "כי המצוה") וכן הרה"ק מקאמרנא בהרבה מקומות בספריו חק' (כגון היכל הברכה בראשית צ"ד ע"ב, ובשולחן הטהור סי' ק"ט בז"ז סק"ב), ובכ"ז כותבים להדיא שאין כוונתם בזה לקדושי עליון (וכמש"כ שם בהיכל הברכה הנ"ל אחר שמוזהר לא לאחר זמן תפלה מסיים וז"ל "ואל תדמה בעצמך בני כי היו קדושים וצדיקים שהתפללו כך, מה לי ולכם בני צרויה להתדמות עצמו למלאכים שרפי מעלה הדבקים באלקים חיים בכל רגע ובכל נשימה ודי בזה") שהמה מרכבה לשכינה כהרה"ק הרי"מ מזלוטשוב זי"ע והיהודי חק' זי"ע וכן נראה דעת רביז"ל ג"כ.

[ז] והוסיף שהוא רגיל לפרש הדרך דמשיח בן יוסף שהולך עפ"י היחוד וההוראה ברוה"ק, ודרך דמשיח בן דוד ההולך עפ"י פשטות הלכה (וכדאי' מהרמח"ל בספר קנאת ה' צבאות דירבעם בן נבט היה בבחי' מב"י שנפל, והיינו שרצה להתיר בהוראת שעה את מה שאסרה התורה להתיר אף בבחי' רוה"ק וכנ"ל), וזהו בדרך הגר"א שמדבר בענין המשיחין איך שהם בבחי' רחל ולאה דימות החול והיינו איך ששניהם בימות הגלות, ואמנם בספרי איז'ביצא אי' להיפך שמב"י הולך בדרך התורה ומב"ד עפ"י נבואה וכו', אך באמת שניהם לדבר אחד נתכוונו אלא משום ששם מדברים מבחי' מב"ד דלעת"ל, והיינו

לפי דרגת יוסה"צ וכדאי' בחז"ל (תיקו"ז ס"ט דף ק"י ע"א) בענין העשר טיפין וכו' [והיינו שאף שבאמת אי' בביאור הגר"א בתיקונים (דף קכ"ח ע"ב) על דברי חז"ל טובה ציפורנם של ראשונים וכו' שיוסף הצדיק לא נכשל כלל ח"ו ויצאו מהציפורניים שלו רק בחי' אורות רוחניים, אלא שלפי ערכו הרם זה שהוצרך לעצה זו דנעיצת הציפורניים נחשב כאילו כפגם וכו'], מ"מ אצל יוסה"צ התברר תיכף שכל הפגם אינו מתייחס אליו ח"ו אלא הכל מבחי' השד, שהוא בבחי' בגדו והיצוניותו הנפרד ממנו וכו', וכן יתברר אצל כל ישראל לעת"ל כשנזכה כולנו במהרה לתשובה שלימה אכ"ר [והוסיף לבאר עפ"י דברי הגמ' לקמן (דף צ"ח ע"א) שאין בן דוד בא עד שתכלה מלכות הזלה מישראל ופרש"י "שלא תהא להם שום שולטנות לישראל אפילו שולטנות קלה ודלה" עכ"ל, דהיינו שתתבטל הקלי' שלהם ויתגלה שהקלי' לא עשתה ולא בנתה כלום באר"י ולא יתייחס אליהם כלל כל מה שעשו וזהו הכליון שלהם בב"א].

[י] בהא דאי' שמבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק, ומציינים ע"י בגמ' החדשות (עוז והדר) שיש גירסא בכת"י "מבני בניו של המן לימדו תינוקות בבני ברק ומנו רב שמואל בר שילת" שהיה מלמד תינוקות כדאי' בגמ' כתובות נ' ע"א, הוסיף בזה להזכיר את דברי הגמ' (כתובות ס"ב ע"א) שר' שמואל בר שילת היה בבחי' הטיילים, עיי"ש, ומפרש בזה הרמ"ע מפאנו (מאמר צבאות ה' ח"ב) שהיה מטייל ר' שמואל בר שילת בכל העולמות העליונים "כי הא דאמרי רבנן (סוכה כ"ח ע"ב) מטייל בסוכה דהוא טלא דבדולחא דמוחא עילאה מאיר בהם בסוכת שלום דוקא", וכן מפרש שם הרמ"ע מפאנו את דברי הגמ' (כ"ב ה' ע"ב)

ולהאיר נפשו מקדושת הצדיקים [והוסיף להביא יותר בזה את לשון קדשו של הרח"ק מקאמרנא זי"ע בנתיב מצוותיך (דף ט' ע"א) שכותב וז"ל "ובכל רגע יהיו עיניך ולבך כאלו רבינו יצחק לוריא עומד נגדך, או מרן הריב"ש זצ"ל, שהיו אומרים לכל אדם מה שעבר עליו מן המחשבה והמעשה מעשרים שנה ועד היום, במספר מכוון, מכ"ש תדמה ותתכונן בנפשך, שהאל הגדול ברגע קמן, צופה כל מה שחשבת ועשית מיום הבראך ועד עתה" וכו'].]

[ט] בדברי הגמ' שם שנבזר אדון אחרי שהרג כ"כ הרבה רבבות מבנ"י הרחר תשובה בדעתיה ונתגייר, ביאר מו"ר שעצתו היתה דגר שנתגייר כקמן שנולד דמי וממילא לא הוא הרג כלל את כל אלו, והוסיף שאם גוי יכול להפוך לאיש אחר לגמרי מכ"ש שיהודי שעושה תשובה שלימה שנהיה בזה כמו איש אחר לגמרי כלשון הרמב"ם הידועים בהל' תשובה (פ"ב ה"ד) שנהיה הבעל תשובה לאיש אחר וכו', והזכיר בזה מה שא"י על היהודי הק' זי"ע (שפת אמת במדבר תרל"ט, וכע"ז בארן עדת בור זהב ליקוטים בסוף הספר פרשת נצבים שהעיד בן היהודי הק' ע"ע) שנקרא בשם "היהודי" על שום שהתעלה כל יום בעבודה"י כמו בחי' מגוי שנהיה ליהודי, וכע"ז הוא בעל תשובה שמתהפך בבחי' כמו מגוי ליהודי, וכן יהיה לעת"ל אצל כל בנ"י שיתברר שלא המה עשו העבירות כלל, שע"י התשובה שיוזכו אליה בנ"י יתברר שכל העבירות שלהם היו מהשדים, וכעין דאי' בעין החיים (היכל ז' דף קי"ג) לגבי אסתר המלכה שהשביעה שידה וכו', וכ"כ שם בהגהות הצמח לגבי הענין דיוסף הצדיק שהשאיר בגדו אצל עיי"ש, ונראה הפי' בדברי הצמח שאף שהיה איזה בחי' פגם

תחתון שאין תחתון למטה ממנה הרי הוא כנגד קלי' ע"ז.

יב] והנה ר' שמואל בן שילת מתייחס אחר
 המן היות שהוא השתמש עם
 הבחי' של המן בבחי' אתהפכא, ובבחי'
 יתרון האור מן החושך דייקא, והתאמץ
 ביותר בעבודת האמונה הק' (היפך קלי' ע"ז),
 וכמרומו בשמו בן שילת שהוא ר"ת שויתי
 ה' לנגדי תמיד, והיינו שהתאמץ כ"כ
 בעבודה"י לקיים כל הזמן "שויתי ה' לנגדי
 תמיד" עד שטיהר אפי' את עולם העשיה,
 שהפך אף עצמות הביו"ע לקדושה ולגילוי
 אלקות (ובבחי' התיקון דלעת"ל שהביו"ע יתהפך
 ג"כ להיות בגילוי מאוחד באלקות), וזהו בבחי'
 הארת הכתר שמגלה אלקות אף בביו"ע,
 וע"כ דייקא אצל ר' שמואל בר שילת אשכחן
 הענין דמיילים הנ"ל, וכמש"כ במקו"א דא"י
 על משיח צדקינו שלא יתחייב בענין
 הפרישות כמשרע"ה שנצטוו בזה, היות
 שלעת"ל כשיאיר אור הכתר תתקדש אף
 היצונית העוה"ז בתכלית, וכשמתקנים את
 בחי' המן והופכים אותה לקדושה מאירים
 בזה ג"כ הארת משיח צדקינו המתקן את
 הביו"ע בתכלית [וכמו בפורים שבנ"י
 מתקנים קלי' המן והופכים אותה לקדושה
 שמתקדש בזה אף השכרות וכו' שבבחי'
 התקדשות העשיה].

יג] בדברי הגמ' (צ"ז ע"א) שר' זירא
 כשראה רבנן עוסקים בענין
 משיח אמר להם שלא ירחקוהו שהלא אין
 משיח בא אלא בחיסה הדעת, וכן אי' שם
 בגמ' (בע"ב) תיפח עצמן של מחשבי קיצין
 שהיו אומרים כיון שהגיע עת הקץ ולא בא
 שוב אינו בא אלא חכה לו שנאמר "אם
 יתמהמה חכה לו" וכו', אמר שבימינו אף
 כשמדברים מענין משיח ומרמזים ע"ז קיצין
 וכדו' אי"ז סתירה להיסח הדעת ואין בזה

שר' שמואל בר שילת הוי קאי בגינתא
 ושאל אותו רב האם עזבת אמונתך, שהיית
 רגיל ללמד התינוקות באמונה ולישב על
 גבם תמיד, וענה לו ר' שמואל בר שילת
 שיו"ג שנה לא חזיא לי להגינה וגם השתא
 דעתאי עליהו (על התינוקות), ומפרש בזה
 הרמ"ע דהיינו שנכנס "להמשיך לפרדם
 העליון תליסר נהרי אפרסמונא דכיא
 עילאה" להשפיע אותם לתינוקות "דהא
 גמולי מחלב עתיקי משדים צריכי טובא
 למידע האי מלא דבדולחא עילאה להשלים
 להם מוחין", וע"כ מי שהוא בדרגות כאלו
 "אוכל כל ימיו לכבוד שבת אכילה ודאי וגם
 במשמע הלחם אשר הוא אוכל", ובזה
 מיישב שם הרמ"ע היאך מותר ר' שמואל
 בר שילת בדין הטיילים "וכי לאו ת"ח הוא"
 וכו' עיי"ש.

יא] והוסיף מו"ר לבאר [דסו"ס עדיין קשה
 מדוע מצינו היתר זה דגמ'
 כתובות הנ"ל רק אצל ר' שמואל בר שילת
 ולא על שאר צדיקים וקדושים שהיו ג"כ
 בדרגת הטיול בעולמות העליונים] בהקדם
 הא שקצת צ"ב איך קוראים לר' שמואל בן
 שילת שהוא מבני בניו של המן, והלא גר
 שנתגייר כקטן שנולד דמי ואין מתייחס אחר
 אביו ואיך מייחסים אותו כאילו אחרי המן,
 אלא הביאור הפנימי בזה שר' שמואל בן
 שילת עשה בחי' של אתהפכא אל הקלי' של
 המן והשתמש עם הקלי' של המן בקדושה,
 דהנה אי' (פרי עץ חיים שער הפורים פרק ו')
 שהמ"ן בגימ' צ"ה שהוא בגימ' (עם הכולל)
 השמות הק' "א"ל אדנ"י" שהם שמות הק' של
 עולם העשיה כדאי' מהאריז"ל, והיינו שהקלי'
 הקשה של המן היא כנגד עולם העשיה וע"כ
 המן עשה עצמו ע"ז, וכדאי' שג' העולמות
 ביו"ע שהם נפרדים בגילוי מאלקות הם כנגד
 ג' הקלי' דע"ז ג"ע ש"ד, ועולם העשיה שהוא

חשש של מחשבי קיצין, שבדורות הקודמים היתה הציפיה לגאולה באופן חזק מאוד ואף כשלא דיברו ממנו להדיא, וממילא כשדיברו ממנו להדיא כבר היתה הציפיה חזקה כ"כ עד שהיתה בבחי' סתירה להיסח הדעת, וכן כשהיו עושים ומגלים איזה קץ היה חשש חזק שאח"כ יאמרו כיון שהגיע הקץ ולא בא וכו', וכמו שהיה בשנות ת"ר וכדו' שאנשים מכרו בתיהם שבהו"ל וכו' מגודל האמונה והציפיה, משא"כ בימינו שנחלשו כוחות הנפש והדעת קמנה וכו' הרי אף כשמדברים להדיא מהגאולה הלואי שיבואו עיי"ז לציפיה הראויה ויקיימו בזה כראוי את המצוה הגדולה של "ציפית לישועה" שנצטוונו עליה.

והציפיה הרי היא מעיקרי ויסודי האמונה בדברי הרמב"ם הידועים בהל' מלכים (פי"א ה"א) ש"מי שאינו מחכה לביאתו, לא בשאר נביאים בלבד הוא כופר, אלא בתורה ובמשה רבינו" [ומדה טובה מרובה, שנאמרו על קיום מצוה דציפית לישועה דברים נשגבים ועליונים (עיין בספח"ק תקות הגאולה מכ"ק אדמו"ר מתו"א זצ"ל שליקט דברים עצומים ונפלאים בגודל סגולותיה ומעלותיה הנשגבות של קיום מצוה זו ואכמ"ל), ואין החשש בימינו לסתם אנשים שיבואו לכזו דרגה גבוהה של ציפיה שתהא כבר סתירה לענין היסח הדעת או שיבואו עיי"ז פרסום זמן של קץ המסוגל לגאולה לחשש של שמא יאמרו וכו'.

יד] והוסף לבאר הענין שכותב בשנים האחרונות בהקדמות המחבר" לספרי ים החכמה בענין י"ג השנים שמשנת תש"ס ואילך שמסוגלים מאד לעורר כבר הגאולה השלימה (וכפי כל הביאורים המבוארים שם בזה עיי"ש), שיסוד הענין הוא מדברי הוזה"ק בפר' וירא דף קי"ט וכו'

וביאור הרמ"ק באור יקר שם וכו', שבאמת קיבל הענין הזה מכ"ק האדמו"ר מצאנז קלויזנבורג זצוק"ל שדיבר מענין הוזה"ק הזה (ומדברי הרמ"ק בספרו אור יקר הנ"ל) בבכיות גדולת בדרשה שמסר פה בירושלים עיה"ק זי"ע ועכ"י.

טו] בדברי הגמ' (צ"ז ע"ב) שמקשה על דברי רשב"י שאמר ראיתי בני עליה והן מועטין וכו' אם שנים הם אני ובני הם, ומקשה הגמ' מדברי אב"י שלא פחות עלמא משלושים וששה צדיקים שמקבלים באספקלריא המאירה פני השכינה (ואמר בזה בשם אדמו"ר האמצעי זי"ע שזה בשעה שמתפללים שאז מקבלים המה פני שכינה באספקלריא המאירה), ומקשה הגמ' שהזינן שיש לכה"פ ל"ז צדיקים בכל דור ואיך אומר רשב"י שיתכן שיש רק שנים בדור, ומתרגמת הגמ' הא דעיילי כבר הא דעיילי בלא בר (ועיי"ש פרשי' שרשב"י ובנו נכנסים להסתכל בלא רשות).

אך רבינו חננאל (בסוכה מ"ה ע"ב) מפרש שכוונת התי' שלרשב"י היתה מעלה מיוחדת שהיה נכנס לעולמות העליונים להסתכל בפני שכינה באספקלריא המאירה ביחד עם בנו ר' אלעזר, ובמעלה זו להיכנס אב ובנו כאחד היו מיוחדים רשב"י ובנו לבדם, וזהו "עיילו כבר" שנכנס רשב"י עם בנו.

טז] ואמר בזה בשם הרה"ק ר' יהודה מראזלא בעל דעת קדושים זי"ע שמי שלומד ספר הוזה"ק הרי הוא מסוגל לחנך ולגדל ילדיו בדרך הראויה, שהרי כידוע הכח של כל צדיק טמון בספרו הק', וא"כ לימוד הוזה"ק מסוגל שיזכה למעלה המיוחדת הזאת של רשב"י שבנו היה בדרגתו והלך בנו בדרכו.

בהליכה לביתו

רוצה לקבל עליך נשיא וראש, אזי 'בני' – באם הראש אינו רק היחוס בר אבהן לא בר אורין, אזי 'גרשון' – אתה תגרש אותו ממך ולא תקבל אותו לראש עליך, כאמרם ז"ל (מנחות נ"ג ע"א) האי בר אבהן ולא בר אורין אישא תכליה, 'גם הם' – ובאם הראשים הם ג"כ בעצמם אנשים צדיקים וישרים בר אורין אזי 'לבית אבתם למשפחתם' – הוא נחשב ג"כ במה שהוא מיוחס ממשפחת מיוחסים וזכות אבותיהם מסיעם כאמרם ז"ל (שם) באם הוא בר אבהן ובר אורין יאי יאי עכ"ל, וסיפר שהאדמו"ר מקרעמשניף זי"ע היה מעורר מאוד את האדמו"רים הצעירים שיתחזקו בעבודה"י לחזק את זכות עצמם שלא יהיו רק בר אבהן (ופעם שלח את מו"ר בענין כזה לחזק בשמו אחד בר יוחסין וכנ"ל).

יט' פירש הפסוק "נשא את ראש בני גרשון גם הם לבית אבותם למשפחתם" ע"ד העבודה והקבלה, שמרמוז הפסוק איך להתעלות מהמצבים שבהם רואה או סובר האדם שנתגרש מהקדושה ח"ו, שבבחי' "ויגרש את האדם הראשון מג"ע", שאינו מרגיש החיות והאור והדבקות שבתורה"ק ועבודה"י ובשב"ק וכו' [שדומה זה לפרצוף רחל שנגרשת כל לילה מהאצי' ומעלים אותה ע"י לימוד התורה"ק מחצות הלילה עד הבוקר ומתעלה בתפילת שחרית כנודע], וביאר בזה שעצתו היא 'לבית אבותם למשפחתם', ופירש זאת ע"ד הקבלה דקאי על עבודת לאה (הנרמזת ב'לבית אבותם') ועבודת רחל (הנרמזת ב'למשפחתם'), וכדאי בלקו"ת מהאריז"ל על הפסוק, דהיינו שיעסוק בעבודת התשובה כלילה (וכפרט כעת המסוגל לזה בקרשעה"מ ובזמן דחצות הלילה), ויבכה ויתחנון אז להשי"ת שירחמהו ויקרבו אליו

יז' סיפר סיפור פלא ששמע בעש"ק הזאת על כ"ק הרה"ק מרימניץ זי"ע שבתקופה כשהיה פה בארה"ק קרא יום אחד למשמשו ואמר לו שיקח אותו ברכב לאחת מהעיירות הסמוכות למירון, כשהגיע לשם הדריך את הנהג איך להגיע לבית הספר של הילדים של עיר זו, והמתין ברכבו עד שיצאו הילדים מביה"ס, וכשיצאו הילדים אמר לגבאי שיקרא לאחד מהילדים שהצביע עליו שיבוא אליו, וכשבא אליו הילד אמר לו תרוץ הביתה ותגיד להוריך שכש'זאנוויל' (הכוונה לעצמו ר' חיים זאנוויל ב"ר משה) מבטיח הרי הוא מקיים, ציית הילד לדבריו ורץ להוריו ואמר להם שיש איזה זקן נשוא פנים שיושב ברכב מחוץ לביה"ס ואמר לו כנ"ל, ונהיה שם בבית הוריו התרגשות עצומה, וסיפרו הוריו שילד זה נולד להם בהיותם עוד ברוסיה בזמן הקומוניסטים וביקש מהם הרה"ק הנ"ל שיתנו לו התינוק למולו (שדרכו היה כידוע למסור נפשו על ענין זה ברוסיה) והם פחדו מהשלטונות, והבטיח להם הרה"ק שאם תתנו לי התינוק למולו הריני מבטיח לכם שתזכו לצאת עמו מרוסיה ולעלות לארה"ק ואני אבוא לבר מצוה שלו, וכששמעו הבטחה כזו ניאותו למסור לו התינוק למולו, והתברר שיום הזה הוא היום שנהיה הילד ההוא בן י"ג שנה, ובא הרה"ק ברוח קדשו למקום מגוריהם כדי לקיים הבטחתו הנ"ל (ומסתמא דאג לו הרה"ק להכניסו לעול המצוות כמו שדאג למולו וכו') זכותו יגן עלינו ועכ"י אמן.

יח' הזכיר את הווארט של הרה"ק הר"מ מפרמישלאן זי"ע עה"פ נשא את ראש בני גרשון, וזל"ק בספר דברי מאיר "פעם אחד אמר 'נשא את ראש' – באם אתה

הארץ (כפי' הצדיקים זי"ע הימלישע מעג אופ די ערד) אכ"ר.

כא' עוד אמר בדרך צחות שאלו הנשמות שבבחי' נשמות המגורשות הרי דרכם להיבהל מאיזה גמ' עמוקה וארוכה וכדו', וכן בפרשתינו הרי פר' נשא היא פרשה הארוכה בתורה"ק שיש בה קע"ו פסוקים [וכן במס' ב"ב (מס' הגדולה בש"ס במנין הדפים) יש קע"ו דפים, וכן בקאפיטל קי"ט קאפיטל הגדול בתהילים יש קע"ו פסוקים, ועיין בפרד"י החדש מה שרמזו בזה] (וכן במדרש ובוזה"ק יש ריבוי גדול של תורה בפר' נשא) וע"כ מדגישה התורה"ק "נשא את ראש בני גרשון" לנשא אותם שלא יבהלו מהפרשה הארוכה בתורה"ק (וכדברי כ"ק האדמו"ר מקרעטשניף זי"ע שאין להיבהל לא מתוס' ארוך ולא מתפלה ארוכה כתפילת נשמת), וכדברי חז"ל (ויקרא רבה י"ט, ב') שהשומה אומר שהתורה כ"כ ארוכה וגדולה ואיך אוכל ללומדה אך החכם לומד כל יום פרק א' ודף א' וכו', והיינו ששומר על הזמן שלא לבטלו ולומד כל יום תורה"ק בכל עת ורגע שיכול, עד שזוכה ללמוד הרבה חלקי התורה"ק ולהשיג כל חלקו בתורה"ק, וגמר בזה שדוקא ע"י שמתגברים להתחזק ולהתעלות מבחי' בני גרשון ולצאת מבחי' הגירושין מהקדושה זוכים להעליה הגדולה דנשא (שרק הפרשה של בני גרשון נקראת נשא), שאחרי כל פעם שעבר על האדם ענין של גירושין והתגבר עליו ושבר ההסתרה הזאת אזי אח"כ זוכה על ידה לעליה גדולה ולבחינת קביעות יותר בקדושה, שבבחי' המנוחה של שב"ק (המרומות בפסוק כדלהלן), והיינו שאחרי שזכה האדם להעלות עצמו מבחי' הגירושין נכנס עי"ז ביתר קביעות ועומק אל הקדושה וזוכה יותר לבחי' מנוחה דקדושה שבבחי' השב"ק.

ויאיר אליו שוב פניו באור התורה"ק והעבודה"י, ויתאונן ויתאבל על חורבן הביהמ"ק הפרטי שלו שזהו פנימיות העבודה דתיקון חצות כביאור רבינו"ל בלקו"מ (ח"ב תורה ק"א) "כי מסתמא אין אומרים חצות על העבר, ועיקר אמירת חצות היא על מה שנעשה עכשיו עם האדם, וכשיאמרו חצות בבחינה זו יכול למצוא כל אשר עם לבבו בתוך אמירת חצות", וכ"ז היא בחי' עבודת ודרך לאה (שבלילה הוא זמן היחוד עם לאה) שהיתה בוכה להשי"ת, כדברי חז"ל עה"פ "ועיני לאה רכות" ועי"ז זכתה לכל מה שזכתה (להינצל מעשיו הרשע ולהקים את רוב מנין ובנין דשבטי קה).

כב' והנה ע"י שיעשה היחוד הנ"ל עם לאה בלילה בודאי יזכה בבוקר שיאיר עליו ה' בחסדו ויזכה בבוקר ליחוד עם השכינה הק' הנקראת רחל שתשרה עליו השכינה הק' בלימוד התורה ובתפילת שחרית ויזכה להגיד בבוקר חסדך למעום מאור ה' בעבודת התורה ועבודה"י של היום שאחריו, ומי שילך בדרך הק' הזה בודאי שיזכה לנשא את ראש בני גרשון ולהגביה את ראשו שיתעלה מהנפילה והגירושין שנפל ונתגרש מהג"ע הרוחני ויזכה בבוקר (שאחרי הקדמת התשובה והבכיה בלילה) להודות ולרנן להשי"ת כדרך רחל שבבוקר מזמרת ומרננת להשי"ת בתפלת השחרית (שבשחרית הוא זמן היחוד עם בחי' רחל ועיקר השבחים והרננות שאנו מזמרים להשי"ת הם בתפלת השחרית), ויה"ר שזוכה כולנו ללכת בדרך הזאת לעסוק בעסק התשובה השלימה בלילה ולזכות עי"ז בכל בוקר להתחדשות המוחין ברננה ובזמרה להשי"ת בבוקר (ובכל היום שנמשך אחרי הבוקר) ולחזור בשלימות עי"ז אל הג"ע העליון בבחי' עולמך תראה בחיך ובבחי' כימי שמים על

במעודה

כב[דיבר מהמובא בספה"ק שנשא את ראש מרמז על בחי' שב"ק, והיינו שע"י שמנשאים ומרימים את האותיות "ראש" לאותיות שאחריהם בא"ב נהיה מהם תיבת "שבת", והסמך לזה את דברי רבינו ז"ל בסיפוי"מ (מעשה י"א) מהגן הנפלא מאוד שלא היו יכולים להיכנס בו כי כשנכנס בו אדם אזי תיכף מתחילין שם לרדפו ורודפין אותו והוא צועק והוא אינו יודע כלל ואינו רואה מי רודף אותו וכך הם רודפין אותו עד שמכריחין אותו מן הגן וכו', שכ"ז הוא בחי' בני גרשון הנ"ל שמגרשים את האדם מג"ע הרוחני העליון הנ"ל, והחכם בן המלך האמת שנכנס אל הגן הסתכל וראה שעומד שם אצל הגן אדם וכו', והתבונן שהכל תלוי בזה האדם שכשנכנסים לגן ורודפין אותו אי"צ לברוח כלל רק לעמוד עצמו אצל האדם ועי"ז ינצל וכו' והלך ונכנס אל הגן ותיכף כשהתחילו לרדפו הלך ועמד אצל האדם הנ"ל שעומד אצל הגן מבחוץ ועי"ז יצא בשלום בלי פגע כלל וכו', ועי"ש בביאור שביאר רביז"ל בסוף המעשה כי אדה"ר נתגרש מן הגן ושבת אגין עלוהי ושבת הוא בחי' מלך שהשלום שלו בחי' האדם הנ"ל שהוא מלך שהיה שלום בימיו וע"כ עמד עצמו אצל שבת, וזהו העצה המבוארת כאן בנשא את ראש בני גרשון וגו' שהגבהת ונשיאת אלו שנתגרשו היא בהגבהתם והתחברותם אל בחי' השב"ק (שמרומזת בתיבת נשא את ראש כנ"ל).

כג[והאריך והרחיב מו"ר לבאר הענין הזה שבחי' השב"ק שמגביהה את המגורשים אין הכוונה על בחי' האורות והתענוגים העליונים של השב"ק (שהם בחי' השבת איך שהיא מתגלית בשורשה למעלה בסוד החכמה והעונג), שהרי אלו

המגורשים אינם יכולים לתפוס את השב"ק במקום הגבוה הזה, אלא יש לתפוס את אור השב"ק איך שהיא למטה בבחי' האמונה הפשוטה שבבחי' המלכות המתגלית בליל שב"ק ששם היא הכניסה לכל אחד לאור השב"ק (בסוד עלית המלכות בליל שב"ק), שכל אחד מבני"י בכל מצב שהוא יכול להיכנס לתוך אור האמונה ולהתחזק בתוקף בענין חיווק האמונה הפשוטה בהשי"ת, שהוא איתו עמו ואצלו בכל מקום וכל מצב שהוא והרי הוא ממליך אותו ית' עליו, שזאת היא בחי' התגלות המלכות של ליל שב"ק שהיא הכניסה אל השב"ק למטה, ועי"ז ינצל מכל אלו הרודפים ומגרשים אותו מהגן העליון, ואח"כ כשיהא תפוס ואחוז בחיוק עם השכינה ע"י חיווק האמונה הפשוטה בהשי"ת יוכל להתעלות עם עליית השכינה שעולה בכל העולמות עד שיזכה גם להגיע לשורש השב"ק כמו שהיא למעלה בבחי' העונג והעדן העליון (והיינו שיזכה להרגיש גם את המוחין שנכנסים לז"א ביום השב"ק).

כד[וסיים שע"ז שנדבק באמונה פשוטה עד שנכנס בשלום אל הגן ויכל אח"כ לגמור את כל תיקוני הגן הק' המבוארים במעשה הנ"ל, שעיקרם היא לקחת את השושנה שהיא מונחת למטה בכסא וצריכים לקחת אותה משם ולהניחה למעלה, וביאר בזה שז"ס נשא את ראש בני יגרשון שהשכינה (רחל) היא השושנה שנמצאת למטה בכסא, שכידוע רחל יוצאת ויורדת מהאצי' לבי"ע (בבחי' גרשון המגורש לבי"ע), והשכינה נקראת שושנה כדאי' בכוונת פורים (שושנה גימ' אסתר המלכה), ויש להעלות את השכינה ולהעלותה ולהחזירה לאצי', ואמר בזה שהסוד דהעלאת השושנה אל הכסא הוא בסוד דעני רוכב על החמור,

אבותם' לפני 'למשפחותם' להיפך מהסדר הרגיל בכל השבטים שכתוב "למשפחותם לבית אבותם", ומבאר שזה היות שהם היו רק שתי משפחות (לבני ושמעי), ולכאן' הכונה שכשיש הרבה משפחות יש חשיבות יותר בריבוי המשפחות וזה מעל החשיבות של היחוס לבית אבותם אך במיעוט משפחות עיקר החשיבות הוא ביחוס לבית אבותם, והקשה ע"ז בספר הנ"ל שהרי גם בני מררי היו רק שתי משפחות (מחלי ומושי – במדבר ג' כ"ו) ובכ"ז נכתב בהם כמו כל השבטים "למשפחותם לבית אבותם", ותי' מו"ר בדרך הפנימיות עפ"י דברי האריז"ל (בפר' זו בשער הפסוקים) [ומובא בלקוטי לוי יצחק לזוהר פר' ואתחנן עמוד ת"ב] שבני גרשון הם כנגד ב' הגבורות דספי' נצח והוד דמלכות עי"ש, וידוע בקבלה שנצח והוד בכמה בחי' נחשבים כמו ספי' אחת שנחלקה לשנים (וע"כ השם הק' המרמו על הספי' דנ"ה הוא שם אחד של צבאות המתחלק לב' הספי'), ובזה מובן שאף שגם בני מררי היו רק ב' משפחות מ"מ מיעוט רבים שנים שנחשב גם ב' לרבים, ונחשבים ב' המשפחות כמו משפחות הרבה, משא"כ השנים דבני גרשון שהם בשורש העליון דהספי' כמו שנים שהם אחד וע"כ משונה בהם הסדר מכל השבטים.

כז] דיבר מהמובא (דברי הימים א' כ"ג, כ"ד-כ"ו) שהא שהלויים התחילו עבודתם רק בגיל ל' זהו רק במדבר שהיתה עבודתם במשא שבן ל' לכה, אך בביהמ"ק ששם עבודת הלויים לשיר על הדוכן התחילו עבודתם בגיל עשרים, וביאר בזה ברמו פנימי שמי שזוכה לבנין המוחין והדעת שבבחי' בנין ביהמ"ק, וכדברי חז"ל (ברכות ל"ג ע"א) כל אדם שיש בו דעה כאילו נבנה ביהמ"ק בימיו, הרי הוא נכנס לעבודת"י האמיתית בגיל עשרים, וכמו הלויים בזמן

שהנה השכינה שהיא פרצוף רחל בבחי' עניה ודלה דלית לה מגרמה כלום והיא היא (רחל) שורש דמשיח בן יוסף, וכשמעלים אותה על החמור שמרמו על בחי' משיח בן דוד (כדברי חז"ל (בראשית רבה ע"ה, ו') עה"פ "ויהי לי שור וחמור" דחמור הוא מב"ד), הרי בזה מעלים את בחי' הגאולה לבחי' הגבוהה דעתיק, וביאר בזה מאמר חז"ל (פנהדרין צ"ח ע"א) "זכו עם ענני שמיא" שזה מרמו על בחי' הגאולה מבחי' מב"ד לבד שאז באה הגאולה באופן של לאה עם ענני שמיא שבבחי' ניסים שלמעלה מהטבע (שדרך לאה שורש מב"ד היא בבחי' גם שלמעלה מדרך הטבע), אך "לא זכו" מרמו על בחי' גבוהה יותר שעולים אל השורש הגבוה דעולם המלבוש (ששם הוא שורש ענין ד"לא" כמש"כ במקו"א בענין זה), ואז העני שהוא מרמו על פרצוף רחל שורש דמב"י עולה על החמור דמב"ד הנ"ל, ואז באה הגאולה באופן של תיקון כל החמור של העוה"ז שנחפך הבי"ע עצמו ג"כ ונכלל באלקות (ואי"צ דוקא ניסים שמחין לדרך הטבע אלא שכל הטבע מגלה אלקות), ואז באה הגאולה באופן של משה גואל ראשון הוא גואל האחרון הכולל ב' המשיחין כאחד שיבוא ויגאלנו במהרה בימינו ממש אמן סלה.

כה] עיין בספר "פרדס יוסף החדש" ואמר אח"כ כמה חידושים עפ"י יסוד הדברים המובאים שם, ואמר שחייב למחבר הספר (הרב מנדלבוים שליט"א) הכרת המובה שע"י ספריו שחיבר על המהר"ם שפירא מלובלין זצ"ל התעורר להתחזק בלימוד הדף היומי, ובזה שמעיין בספרו הנ"ל מכיר לו טובה, וסיים שאף בלא"ה הרי ספרו הוא ספר טוב מאוד.

כז] בספר הנ"ל נשאר בתימה על דברי המושב זקנים מבעלי התוס' שמקשה מדוע בבני גרשון נאמר 'לבית

היכולת לפעול ישועות ומופתים נוראים כאלו וענה לו שזה בכח השלום האחדות והאהבה שיש בין החסידים שלי, והסכים עמו הרר"ז לזה, וחזינן שמכל עבודותיו הק' והנוראות והגבוהות לא קיבל עדיין הכח לפעול הישועות והמופתים לכלל ישראל ורק ע"י השלום זכה לזה, וכדברי חז"ל (עוקצין ג', י"ב) שלא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל 'אלא' השלום, ובזה י"ל שבני קהת היו מיוחדים בענין האהבה והאחדות שהיתה ביניהם וכמרומו בשם משפחתם 'קהת' שזהו מלשון אסיפה וקיבוץ, כמו "ולו יקחת עמים" הנאמר על משיח צדקינו שיתאספו אליו כל העמים כפירש"י, ובזכות זה זכו לשאת את כלי הקודש הפנימיים הגבוהים (ארון העדות, שולחן הפנים, מנורת המאור, מזבח הזהב וכו'), וע"י השלום הגדול שהיה ביניהם זכו להיות בבחי' מרכבה אל השכינה הק' ששרתה על הכלי הקודש הגבוהים הנ"ל, ויה"ר שנזכה כולנו אל השלום והאהבת חברים ואהבת ישראל האמיתית ולזכות עי"ז שתשרה עלינו השכינה הק' ונזכה עי"ז לבנין ביהמ"ק השלישי שתהא בתקון הענין דהשלום ואהבת ישראל ברחמים גדולים בב"א.

כט] דיבר מהחידוש הנפלא של הגאון ר' זלמן מוולוז'ין זי"ע (בספר תולדת אדם פ"ה, ואמר שצדיקים כהמונקאטשער רב זי"ע ועוד חיבבו את הספר הזה) שדייק הר"ז ממדרש רבה (ויקרא כ"ב, ז' עה"פ אשר ישחט שור וגו' עיי"ש) שבמדבר היו רק הכהנים כשרים לשחיטת הקרבנות ולא ישראל, והא ששחיטה כשירה בזר זה רק בביהמ"ק, והביאור בזה שהיות שבמדבר לא הותרו בני"א באכילת בשר חולין ע"כ שחיטת חבשר היתה נחשבת כמו כל העבודות של הקרבנות הטעונוות כהן דוקא, משא"כ אח"כ כשהותרו בבשר חולין הרי בבשר חולין אין

ביהמ"ק שהתחילו עבודתם בגיל כ' [ואולי לכן אי' מהר"מ פאפירש (בספר אור צדיקים סי' כ"ב אות ל' והובא בכח"ה או"ח סי' קנ"ה ס"ק י"ב, וכ"כ הר"ח פלאג'י בספר תורה וחיים מערכת ק' אות רנ"ט) שאפשר להתחיל ללמוד תורת הקבלה רק מגיל כ' (וכ"כ הרמ"ק זי"ע על עצמו בהקדמת פרדס רמונים), שבגיל כ' כבר יכול האדם להיכנס לעבודה"י ע"ד האמת ולהיות מהמחזדי הקלא וממקימי השכינה הק' מעפרא], ואז העבודה היא בבחי' שיר ורננה, ואמנם אף מי שלא זכה לבנין הדעת בכ"ז בגיל ל' יכול וצריך גם הוא ליכנס לעבודה"י באמת בדרך של "לעבוד ולמשא" אל התורה וי"ש ויזכה גם הוא להיות מנושאי המשכן דהשראת השכינה בישראל, ורימו מו"ר לאחד מהמסובים שאף שכבר עבר את גיל כ' בכ"ז אי"צ לחכות עד גיל ל' להיכנס לעבודת ה' לעבוד ולמשא שיכול כבר עתה לבנות את בנין הדעת ולהיכנס תיכף לעבודת השירה והזמרה הנ"ל.

כת] דיבר מקושיית זקינו ההת"ם זי"ע מדוע דוקא בני קהת זכו למשא הארון ולא בני גרשון הבכור, ומתרץ ההת"ם משום דאמצעי משובח וקהת אמצעי לבטן עיי"ש (ועיין לקמן מה שפירש בעומק דברי ההת"ם האלו), וביאר מו"ר בזה בדרך נוספת עפ"י מה שא" (מסכת דרך ארץ פרק השלום הלכה י"א) שמשח צדקינו נקרא "שר שלום", משום שיהא למשיח צדקינו שלום עם כל אדם בעולם, וזהו שלמות גדולה עד מאוד וכמש"כ הרה"ק הראב"נ זי"ע שהלא אפי' אצל שבטי קה שהיו הצדיקים המופלגים שבכל הדורות לא היתה אצלם שלמות בענין השלום, וחזינן מזה גודל ענין השלום, וכן אי' במאור ושמש (ריש פרשת בלק) ששמע איך ששואל הרה"ק הרר"ז מאניפולי זי"ע את אחיו הרה"ק הרר"א מליז'ענסק זי"ע באיזה כח יש לך

הכהנים הם ג"כ לויים, (כדאשכחן לגבי מעשר ראשון השייכים ללויים ותיקנו ליתנו לכהנים), וכוונת הזוהר היא שהכהנים שהיו שוחטים היו צריכים לכוין ברוחניות להוריד עצמם ממעלת הכהונה שבהם (כדי לא לפגום בבחי' החסד של הכהונה ולשחוט הקרבנות בבחי' כה הלוי והגבורה שיש בהם ואמר שכע"ז קיבל פירוש מצדיק אחד בפ' דברי דהע"ה שמרה נפשי כי חסיד אני וכו' כנדפס כבר בים החכמה תשס"ח עמוד רס"ח ע"ש).

לב והסביר שי"ל הטעם שנחנו הכהנים לשחוט בביהמ"ק דהלא לכאור' הוי ירידה עבורם כנ"ל, אלא שרצו במנהג זה להתקשר לדרגה הגבוהה שהיתה במדבר שהיתה השחיטה עבודה, והיינו דבמדבר היתה עליה לבחי' החיצונית (כנ"ל שאף אכילת הבשר היה בבחי' אכילת קדשים) וע"כ במדבר רק כהנים שמבחי' חסדים שוחטים, והיינו שאף שבכהנים יש גם חלק הגבורה שבהם מצד הלוייה שבהם, ככ"ז במדבר נתעלה אצלם גם בחי' זו דהגבורה לבחי' גבורות ממותקות, וזה בבחי' הכתר הממתיק הדין והופכו לתוספת החסד, משא"כ בביהמ"ק שחלק הלוייה שבכהנים היה בחי' גבורה היו הכהנים מורידים עצמם בשעת השחיטה לבחי' הגבורה שבהם, ובכ"ז רצו לעשות את הירידה הזאת כדי להישאר מקושרים עי"ז במקיף לדרגה הגבוהה הקודמת שבמדבר, והיינו שע"י מנהג טוב שהאדם נהג בחיצוניות אף בדברים שאינו אחוז בהם עדיין בפנימיות מ"מ ע"י ההנהגה החיצונית שמגלה את ההשתוקקות שלו אל המדרגה הזאת מתקשר אליה בבחי' הארה במקיף ומרחוק ומקבל איזה קשר למדרגה זו, ולכן הכהנים רצו להמשיך על השחיטה את הקדושה העליונה שהיתה במדבר שהיתה אז השחיטה עבודה וע"כ נהגו בפעולה

השחיטה להכשיר הבשר באכילה נחשבת כעבודה גבוהה המצריכה כהן (וע"כ אף בביהמ"ק שחיטה כשרה בזר שאין לחלק בין שחיטה לשחיטה, ומתוך שהותרה שחיטה בזר בחוץ הותרה גם בביהמ"ק וכו').

לג והוסיף לבאר בענין זה שלכאור' מהכא משמע ששחיטה בכהן עדיפה משחיטה בזר, וע"כ כשהיו בני' במדרגה גבוהה היתה שחיטה בכהן דוקא, ואילו בזוה"ק (פר' נשא דף קכ"ד ע"א) כתוב להיפך שהכהנים לא ישחטו היות שהשחיטה היא בבחי' הגבורה וכהנים הם מצד החסד, וקשה כנ"ל שהרי חזינן במדבר שחטו כהנים דוקא, וביאר מו"ר בזה שאמנם בזמן שאכילת הבשר אינה בדרגה גבוהה (שמותיים אף בכשר חולין) והיא בבחי' חיצונית הרי גם השחיטה של הבשר נחשבת תיקון חיצוני שהוא בבחי' ענין של דין ואין לכהן שבבחי' גבוהה דמצד החסד לעשותה, אך במדבר שהיתה אכילת הבשר בבחי' קדשים הרי גם השחיטה היתה עבודה פנימית, ולא היתה נחשבת השחיטה אז בבחי' דין וגבורה אלא בבחי' תיקון ועבודה פנימית ועליה רוחנית אל הבשר שראוי לעשותה ע"י הכהן.

לא והוסיף לבאר שבאמת הרבה נתקשו בדברי הזוה"ק הנ"ל ששחיטה אסורה בכהנים, שהרי בגמ' דידן משמע שאף שבביהמ"ק שהשחיטה כשרה בזר מ"מ בפועל לא נהגו הכהנים ליתן לזרים לשחוט, וכדאי' בגמ' (ברכות ל"א ע"ב) שאף עלי הכהן לא ידע ששחיטה כשרה בזר (עד שבא שמואל הנביא שהיה ילד קטן ואמר וגילה את ההלכה) שהיות שנחנו כל הזמן שישחטו הכהנים סברו בטעות שכן הוא דוקא, ואמר מו"ר שאוי"ל (בדרך פנימי) שגם הזוה"ק מודה שבמציאות היה המנהג שהכהנים הם היו השוחטים בביהמ"ק, ואלא שבאמת כל

הכניסה כוונתה העמוקה במילים אלו (שהרי יש להוציא התפלה בפה אך אי"צ לפרש תמיד כל הכוונה בפה כשיש חשש קטרוג ע"ז) שהיא התכוונה באמת לנשמה גבוהה שהיא בקו האמצעי, לא חכם מצד ספי' החכמה ולא טיפש שמצד ספי' הבינה (שקשורה הבינה אל שכל האנושי שבבחי' מופשט לעומת אור האלקי דספי' החכמה), אלא מקו האמצעי דהדעת העולה עד הכתר [וזכתה ע"ז לשמואל ששקול כמשה ואהרן שבבחי' קו האמצעי שנכלל הימין (נצח) והשמאל (הוד) ביחד, וכן משה היה בבחי' הדעת ואהרן שקול כמשה (ואמר בקצרה שכן הוא גם הביאור הפנימי בדברי החת"ם דלעיל במעלת בני קהת שהיה קהת אמצעי לבטן, והיינו שע"כ האיר אצלם חקו האמצעי העולה עד הכתר וע"כ זכו לשאת את הארון)], והיינו שחנה הלכה בדרך עמוקה בתפלתה.

[לה] וה"נ כאן י"ל ששמואל הנביא לימד את הכהנים שיש דרך עמוקה שמראים בחיצוניות כאילו התייאשו מהמדרגה שרוצים להגיע אליה, ואמנם האמת שכל מה שמראה בחיצוניות שמתייאש זהו רק דרך להסיר הקטרוג ובאמת אינו מתייאש כלל ח"ו, וזה מה שלימד שמואל לכהנים שיש דרך עמוק לזכות להתקשר למדרגה של השחיטה דהמדבר ע"י שבחיצוניות יפסיקו להתקשר למדרגה זו ויראו כאילו בחי' יאוש ממנה אך בפנימיות לבם יוסיפו יותר ויותר להשתוקק אליה וה' בוחן כליות ולב יודע שהיאוש שמראים בחיצוניות הוא רק כדי להסיר מהם הקטרוג ויתעורר רחמנותו ית' עליהם שהוצרכו לעשות עצה כזאת להראות בחיצוניות להיפך ממה שרוצים ומשתוקקים באמת בפנימיות.

[לו] והוסיף שביסוד הזה יש לפרש גם את הווארט של כ"ק האמרי אמת

החיצונית הזאת שתהא השחיטה על ידם דייקא.

[לג] אמנם קשה עפ"י דא"כ מדוע שמואל הנביא לימדם האמת ששחיטה כשרה בזר ובא להפסיד מהם ההתקשרות במקיף אל המדרגה העליונה דמדרגת השחיטה שבמדבר. ובפשטות התירוף דאדרכא דרך כשיודעים האמת שאינם באמת במדרגה זו אלא שמשתוקקים לקבל איזה קשר למדרגה העליונה בזה ממשיכים באמת קשר וההארה במקיף, ולא כשסוברים שכבר הגיעו למדרגה ולא הגיעו אליה באמת כלל, ולכן לימדם שמואל האמת שאינם במדרגה זו ושידעו שאין השחיטה שלהם נחשבת עבודה כדי שיתחילו עתה להשתוקק להארה ולדרגה הזאת.

[לד] והוסיף מו"ר ביאור עמוק בזה שהנה שמואל הנביא היה צדיק בן צדיק (שאביו אלקנה היה מגדולי ישראל) וע"כ הוא ידע ללכת בדרכים עמוקים, והלך שמואל גם בדרך אמו חנה ע"ה שג"כ הלכה בדרך תפלה עמוקה, שהנה אי' בחז"ל (ברכות ל"א ע"ב) שביקשה חנה בתפלתה שיהא בנה זרע שמובלע בין אנשים וכו' לא חכם ולא טיפש, ולכא' אם התפלה היתה כפשוטה שיהא בנה כמו אדם רגיל בינוני איך זכתה להמשיך נשמה כ"כ גבוהה כמו נשמת שמואל ששקול כמשה ואהרן (וידוע בחז"ל מדרש שמואל ג', ד' שניבאה בת קול שעתיד להיוולד צדיק שיקרא שמואל וכו' וכל הנשים השתוקקו שיהא בן המיוחד הזה מהן והיו אלף תינוקות שנקראו שמואל וכו', ואיך דוקא חנה שלכא' התפללה להיפך זכתה לזה), אלא שחנה שהיתה אשת חבר לבעלה הגדול ידעה הסוד שלפעמים צריך להתפלל להשי"ת בתפלה במחשבה (שאין המקטרגים יודעים מחשבות) ובחיצוניות התפללה שיהא זרע בין אנשים לא חכם ולא טיפש, אך

השלימה בכל רגע (כמו שאנו אומרים בתוך הברכה בשם ומלכות לפני השי"ת ג"פ בכל יום כי לישועתך קיינו כל היום' שכן הוא האמת שבפנימיות לבנינו), ולכן אף אם מראים איזה פעולה שנראית בחיצוניות כאילו הוא בחי' יאוש ח"ו יודע השי"ת האמת שכוונתנו רק כדי לבטל הקטרוגים מאיתנו ולא להתייאש באמת וכן יש לפרש דברי הגמ' שבדף היומי שלמדו עתה (פנהדרין צ"ז ע"א) שיש דעה בחז"ל שיתייאשו בני"י מן הגאולה לפני ביאתו, והיינו שיראה כן בחיצוניות שהתייאשו ועי"ז יפסק מהם הקטרוגים כנ"ל). ואמר שבאמת יסוד הענין הזה מצינו כבר אצל הגר (שלמדה זאת מבית אאע"ה) שהשליכה את ישמעאל תחת אחד השיחים להראות בחיצוניות כאילו התיאשה ממנו (והתורה"ק כתבה זאת ללמדנו שהיא דרך אמת).

לח] והוסיף שאמנם שמואל הנביא ע"ה שבחיצוניות הראה ולימד את הדרך העמוקה הנ"ל להראות בחיצוניות בחי' של יאוש (שזהו שורש הענין דתקנות דריב"ז בענין הזכר למקדש וכנ"ל) הרי אי' ממהרה"ו זי"ע בשבחי מהרה"ו שבאמת הוא זה שאינו פוסק בעולמות העליונים לעורר רחמים כל הזמן על בני ישראל שיזכו כבר לגאולה השלימה, וכדאי' שם שהוריד שמואל הנביא את עצמו מהיכל העליון שלו כדי להשתתף עם צער ישראל, והיינו שהצדיק הגבוה שנראה בחיצוניות כאילו שאינו עוסק בענין הגאולה ותיקון העולם כמו שמואל הנביא ע"ה שלימד את הכהנים להרפות בחיצוניות מהתקשרות אל המדרגה השלימה שבמדבר (שהיתה שם בחי' הדרגה דתיקון השלם) אך באמת בפנימיות בעולמות העליונים הוא הוא המרבה ביותר לעסוק בענין הזה וכו"ע"י"ז אי' על רביז"ל שלא רצה שיעסקו וידברו מענין קיצי משיח וכו' ורק שיעסקו בעבודה"י

זי"ע וסיפר שאביו ז"ל היה רגיל בסעודות היו"ט של ר"ה וסוכות ללמוד על השולחן את כל מס' המשניות של ר"ה וסוכה, והיה חוזר על הווארט הזה של האמרי אמת] שפירש על הסמיכות של המשנה שמביאה ביחד את ב' התקנות דריב"ז שיהא לולב ניטל במדינה כל שבעה ושיהא יום הנף כולו אסור, ומקשה תוס' למה נקטו ביחד דוקא אלו ב' התקנות ולא שאר תקנות דריב"ז ומתרין שנתקנו אלו הב' תקנות ביחד, והאמרי אמת מבאר הטעם לזה שהנה תקנת ריב"ז שיהא לולב ניטל במדינה כל שבעה היא כדי לעשות זכר למקדש, שבביהמ"ק היתה המצוה מדאי' של נטילת הלולב כל שבעה, והרי בחי' זכר עושים לדבר שכבר נתרחק ונאבד ועושים שיהא ממנו לכה"פ זכר, וא"כ בתקנה זו של הזכר למקדש נראה ח"ו כאילו הביהמ"ק הוא דבר שרחוק מאיתנו והתייאשנו ממנו ח"ו ועושים לו רק בחי' זכר, וע"כ תיקן ריב"ז ביחד עם זה את התקנה של יום הנף שכולו אסור באכילת תבואה החדשה שטעם תקנה זו הוא ד"מהרה יבנה המקדש" ביום ט"ו ניסן ולא יספיקו להקריב את העומר עד סוף היום וכו', ובתקנה זו רואים איך שאנו מצפים בכל רגע שמהרה יבנה בו ביהמ"ק (ובזה מיישב מדוע רק במס' סוכה מובאות ב' התקנות ביחד ולא במס' מנחות ששם מובא רק התקנה דיום הנף, והתירוץ דרק כשמוכירים התקנה דלולב דזכר למקדש יש להזכיר עמה ביחד התקנה דמהרה יבנה המקדש ולא להיפך), עכ"ד האמרי אמת.

לז] ולבאר קשה לדבריו על כל שאר התקנות דזכר למקדש מדוע אין בהם באמת החשש שנראה כאילו מתייאשים ח"ו שמראים אנו שאנו רק עושים זכר למקדש וכאילו הוא דבר רחוק ח"ו, אך עפ"י הנ"ל מובן שהשי"ת יודע פנימיות לבות בני"י שהמה מושתקקים בכל לבם להגאולה

וכו', ובאמת כל עסק רביו"ל בעבודה"י היה הכל לתיקון השלם והקמת שכינתא מעפרא וכל פעולה ופעולה שעוסק הכל רק עבור זאת, שזו היא הנקודה הפנימית של צדיק האמת שכל עסקו הוא רק לתיקון השכינה וכו'.

לט] לפני ברהמ"ז חזר על כמה ווערטער קצרים מצדיקים בענין גודל מעלת הרקידה, וסיפר מהבעלזער רב זי"ע שדרכו היה שיביאו לפניו באמצע השבוע את הדגים שיאכל בשב"ק כשהם חיים והיה מורה להניחם על הרצפה ולראות איך שהם קופצים על הארץ והיה אומר ע"ז שזהו דג חסיד שחסיד הרי הוא רוקד, ואמר מו"ר במליצה ע"ז שרואים מדברי הבעלזער רב

זי"ע שברקידה לבד אפשר לזכות להקראות חסיד, והוסיף ע"ז את דברי הטריסקער מגיד זי"ע על המשינה (שבת ה', א') כל בעלי שיר יוצאים ונמשכין בשיר ומזין עליהם וטובלים במקומן שנרמז בזה שהזיעה דקדושה שבשעת הריקוד (שבכחי' ומזין עליהם) נחשבת כמבילה במקוה (וטובלים במקומן), ומיים בדברי הבית אהרן זי"ע (בליקוטים) שהרהורי תשובה שבשעת הריקוד חשובים יותר גבוהים וקרובים יותר אל האמת מהרהורי תשובה שבשעת התפלה שאת הריקוד עושים עם כל הגוף בבחי' "כל עצמותי תאמרנה" וכו' [ואכן דברי מו"ר הקצרים פעלו רושם רב בלב כל המסובים וזכינו עי"ז לריקודים גדולים בהתלהבות ושמחה גדולה וכו'.

בקידושא רבא

מ] דיבר מענין הא שיש צדיקים (תלמיד הבני יששכר זי"ע בפירושו לספר יצירה אותות ומועדים) שקראו לקידושא רבא בשם סעודת רבי חידקא, שסובר (שבת קי"ז ע"ב) שיש לאכול בשב"ק ד' סעודות, והמהרש"ם (דעת תורה יו"ד הלכות מריפות סי' ל"ה סק"י) אוסר זאת שכיון שקיי"ל כרבנן אין לנו להזכיר את שיטת ר' חידקא שנדחת מההלכה, שנראה כאילו אינו מקבל הכרעת פסק התורה"ק דיחיד ורבים הלכה כרבים, והוי בבחי' מה דאי' (ברכות י' ע"ב) שהקפידו על ר' טרפון שחשש להחמיר להטות בקר"ש כשיטת ב"ש ואמרו לו כדאי היית לחוב בעצמך וכו' [ומביא המהרש"ם אסמכתא לשיטתו מדברי המרדכי בחולין (ק"ה ע"א) שכותב לגבי אכילת בשר אחרי גבינה דהחושש לדעת מ"ד שנדחתה דעתו בש"ס איכא בזה חשש מינות, וכן מהמהרש"ל המובא במ"ז או"ח סי' תקנ"א סק"י (שכותב כן

לגבי כיבוס אחרי ת"ב בשבוע שחל בו ת"ב) [ועיין בברכי יוסף יו"ד סי' מו"ב אות ב' מש"כ לבאר בענין זה, דאין חשש להחמיר ולאסור דבר המותר לו כשעושה כן מצד חומרא וגדר לקדש עצמו במותר לו, ומחזי כמינות זהו כשמפקפק לאסור מעיקר הדין בדבר שהלכה רווחת להיתר עיי"ש].

מא] ואמר מו"ר לתרץ את שיטת אלו הצדיקים שנחגו לומר דהוי סעודת ר' חידקא מקושיית המהרש"ם מהא דר"ט עפ"י דברי זקינו הגרעק"א שמביא בחידושו על המשיניות (ברכות פא מ"ג) את דברי שו"ת הרמ"א (סי' צ"א) שמקשה על הא דאמרו חכמים לר"ט כדאי היית לחוב בעצמך שעברת על דברי ב"ה ועשית כב"ש, ומקשה הרמ"א מהא דאי' בפ"ה דברכות דנחלקו ב"ש וב"ה האם צריכים לחזור ולברך ברהמ"ז במקום שאכל ואי' בגמ' (דף נ"ג ע"ב)

לחזור, ובכח"ג מותר להחמיר כב"ש, משא"כ בההיא דקר"ש דאין שום מעליותא לב"ה למי שעושה כב"ש בזה אין להחמיר כב"ש ונמביא שם הרעק"א עוד דוגמא כה"ג ברא"ש פ"ב דשבת לגבי מה שנהגו הנשים להדליק בפתילה מחורכת שיאחו בה האור יפה, שכתב ע"ז הרא"ש דמנהג יפה הוא אף שלהלכה קי"ל כר"ע דמדליקים אף באינה מחורכת וכו', ומקשה ע"ז בשו"ת הבאר שבע סי' כ"א מהא דר"ט דהנהוג כב"ש נקרא עבריינן וה"נ היה ראוי לגעור בהנהוגים לחרוך הפתילות כשיטת ר' אליעזר שמתלמידי ב"ש הוא, וביסוד הנ"ל מיושב שאף ר"ע מודה שבמחורכת עדיף טפיל.

מגן ועפ"ז י"ל גם בענינינו דגם רבנן מודו שכל המרבה בסעודות לכבוד שב"ק עדיף טפיל, וא"כ י"ל דגם רבנן היו מודים שבשיטת ר' חידקא יש יותר כבוד שב"ק שאוכלים סעודה נוספת לכבודה (אלא שחלקו עליו רק בזה שעושה מסעודה זו חיוב ולשיטת רבנן אינה חיוב), וע"כ בכח"ג אין איסור להדר כשיטת ר' חידקא (אלא שאין לעשות זאת בתור חיוב שע"ז נחלקו רבנן כנ"ל), ודו"ק.

מנ"ל קרא מהספדה"ק סיפ"מ מעשה י' מהבערגיר והעני "ונכמור לכו של הבערגיר על העני הנ"ל ונתעוררו רחמיו עליו מאוד מאוד מגודל המרירות שראה בו" וכו', ודיבר מענין מעלת הזוכה להתקשר לצדיקים שהמה רחמנים ומעוררים רחמים למעלה על ההצטרפות ברו"ג של אלו המתקשרים אליהם [וז"ל רביז"ל (ספר המדות צדיק – אות כ"א) "כשתרצה שיתפלל עליך איזה צדיק תלך לצדיק שהוא רחמן"], וכן הרחיב בזה שע"י שלומדים ספרי צדיקי האמת מתעוררים נשמות הצדיקים הגדולים לעורר רחמים ולהמליץ טוב על הלומדים ספריהם, וסיפר בשם כ"ק האמרי אמת זי"ע

שחד תלמיד עבד כב"ש וחזר למקום שאכל ואשכח ארנקי דדהבא, וש"מ שמותר להחמיר כב"ש ומדוע אמרו חכמים לר"ט כדאי היית וכו' [ובאמת לרוב הפוסקים (ר"ן ותוס' ורא"ש) קי"ל במח' זו כב"ש, ונראה דקושית הרמ"א דסבר דמסתמא תלמיד ההוא שחזר למקומו כב"ש לא עשה כן משום דסבר דהלכה כב"ש אלא שרצה להחמיר כב"ש וע"ז מקשה הרמ"א מההיא דר"ט (ובפרט קשה כנ"ל להרמב"ם שס"ל דהלכה כב"ה אף בההיא, וא"כ קשה איך החמיר התלמיד כב"ש)], ומחדש הרמ"א שדוקא בהאי דר"ט שהיטה לקרוא קר"ש בשכיבה שלב"ה אי"ז דרך כבוד לקרוא קר"ש בשכיבה בזה אסור להחמיר כב"ש שאין הלכה כמותם לעשות דבר שהוא קצת קולא אליבא דב"ה שהלכה כמותם עכ"ד הרמ"א, והנה לשיטת הרמ"א בודאי דאין חשש לעשות כשיטת ר' חידקא אף שאין הלכה כמותו, דכמו דמותר להחמיר כב"ש אף שאין הלכה כמותם במקום שאין שם קולא בדבר להלכה ה"נ בענינינו, ובזה י"ל שאלו שנהגו לקרוא לסעודה זו סעודת ר' חידקא סמכו על אדונינו הרמ"א גדול הפוסקים.

מנ"ל אמנם כבר כתב שם הרעק"א

דהמחבר בשו"ע (סי' ס"ג ס"ב) פוסק להלכה דבקר"ש מי שרוצה להחמיר לעמוד כשהוא יושב ולקרואה מעומד כשיטת ב"ש נקרא עבריינא, וחזינן דהשו"ע אינו סובר חידוש הרמ"א דהרי בעמידה בשחרית אין שום צד קולא בעמידתו ובכ"ז אסור להחמיר כב"ש דלית הלכתא כוותייהו, אלא מסיים שם הרעק"א שהתפלא על הרמ"א מדוע לא הביא את דברי הרא"ש בההיא מח' דאכל ולא בירך שמפרש הרא"ש דבאמת התם גם ב"ה מודים שטוב יותר לעשות כב"ש לחזור למקומו אלא שלא הטריחוהו

רחמים בהיכלות העליונים שלהם על הלומדים תורתם ומזכירים שמותיהם שכ"ז מסייע לאדם להגיע אח"כ אל התכלית להידבק בעצמו בהש"ת ע"י התורה"ק (שבדבקות בהש"ת יש מדריגות עד אין קץ והצדיקים שמעוררים רחמים על האדם הרי בודאי שעיקר הרחמים הוא שיוכה לישועה הרוחנית האמיתית ולהעלות את מדרגת הדבקות שלו בהש"ת ועי"ז יושע האדם ג"כ במה שצריך להיוושע מצרותיו וכדו', וכדברי הר"ק הנוע"א בליקוטי שושנה) שזהו הדרך של הצדיקים לפעול ישועות ע"י שמעלים את האדם למקום גבוה ששם לא נגזרה עליו הצרה וכו'), [וכמדו' שסיים שאף שדברי האמרי אמת נאמרו על לימוד הגמ' הק' הרי ה"ה בכל לימוד ספח"ק של הצדיקים ובפרט גדולי הצדיקים שכל עסקם בחייהם בעוה"ז היה לקרב את בני"ה להש"ת ולעורר עליהם רחמים לפני הש"ת שהמה עוסקים בזה עתה ביתר שאת וע"י לימוד ספריהם הק' בקביעות זוכים שיעוררו הרחמים העליונים על הלומד להשיבו ולדבקו בהש"ת כפי המדרגה שצריך הוא להיות לפי בחינתו שבזה נכלל כל הישועות ברו"ג אכ"ר].

שאמר לאחד מחסידיו שהיה צריך לישועה שישכים באשמורת הבוקר [שהוא זמן עת רצון כדאי' בפוסקים (מג"א סי' תקפ"א סק"א)] לגבי אמירת סליחות באשמורת הבוקר, וכן הוא הזמן שהש"ת משתעשע בג"ע עם נשמות הצדיקים שבג"ע דייקא ומקשיבות הנשמות לקול הלומדים כדאי' בזה"ק (פר' וישלח דף קע"ח ע"ב ובפר' ויקרא דף כ"ב ע"א)] וילמוד אז הגמ' בקדושה, ובודאי שהתנאים והאמוראים הק' ימליצו עליו לטובה ויעוררו עליו רחמים ויזכה עי"ז לישועה שצריך.

מה] והסמ"ך לזה מו"ר את דברי רבינו הבעש"ט הק' זי"ע שיש "עולמות נשמות ואלקות", וודאי שהתכלית של כל העולמות להיכלל שוב בגילוי באלקות אך זה נעשה באמצעות הנשמות שמעלים את העולמות להיכלל באלקות, ובעניינינו ודאי תכלית לימוד התורה"ק היא לא עבור ישועות, אלא בעבור שיוכה ע"י לימוד התורה"ק לכלול נפשו ונשמתו בהש"ת, אלא שזה נהיה באמצעות נשמות הצדיקים שעל ידם גילה הש"ת את התורה"ק שלומד, שהם מלמדים עליו זכות וממליצים עליו ומעוררים

בהליכה לביתו

שאינ שם מציאות הרע כלל, ואצל צדיקים כאלו ענין הצנע לכת הוא בשביל סיבה אחרת, שכיון שתכלית העבודה היא כדי להמליך את הש"ת בכל העולם ולגלות ולהמשיך שוב את האוא"ם של הש"ת כמו שהיה מרס שברא הש"ת את העולם, הרי לזה צריך שתהא העבודה דווקא בצניעות, שכל יחוד שיודע ממנו איזה אחד שבעולם חוץ מהש"ת, אף יחוד אמיתי וגבוה שממשיך הרבה אור וגילוי אלקות וכו', בכ"ז א"א להיות מיוחד זה גילוי אוא"ם שבבחי

מנ] דיבר עמו אחיו שליט"א וחזר לו אחיו מה שדיבר כ"ק אדמו"ר מגור שליט"א בטיש שהזכיר בתורתו את הענין "הצנע לכת עם ה' אלקיך", ונענה מו"ר ע"ז שבאמת ענין הצנע לכת עם ה' א"א בדרך כלל הוא כדי שלא יהא אחיות החיצונים בעבודתו (כבחי' פניות וגאווה בעבודה"י שמביאים לאחיות הקלי' והחי'), ואמנם יש מדרגה גבוהה של צדיקים גדולים שאצלם כבר אין חשש של אחי' החיצונים בעבודתם, שכל עבודתם היא בלתי לה' לבדו ועבודתם בעולמות גבוהים

התיקון והתכלית דלעתיד, שזה יכול להיות רק מיחודים ועבודות הנעשים בצניעות הגמורה שאף אחד לא יודע מהם הוין מהשי"ת לבדו, ויותר מזה מרומז בגמ' (סנהדרין צ"ט ע"א) שללבי גיליתי לאברי לא גיליתי, שאי' לפרש בזה שרק מיחוד פנימי כ"כ שרק חלב יודע ממנו יכולים לעורר גילוי משיח שהוא גילוי אוא"ם, ולא ביחודים חיצוניים שמכירים בהם האברים החיצוניים של האדם שביחודים כאלו אין מעוררים גילוי אוא"ם (וכע"ז אי' גם בנוע"א לגבי עבודת הצדיקים שאין מכירים עבודת עצמם), ויסוד הענין מבואר בגר"א בריש ספרא דצניעותא דאוא"ם דרדל"א נקרא צניעות, והיינו שרק ע"י דרך הצניעות הגמורה אפשר לזכות להמשיך גילוי אוא"ם (והזכיר בזה שהרה"ק מקאמרנא זי"ע כותב שע"כ לפעמים יש על הצדיקים מה' משום שלפעמים שעשו בטעות יהודים בהתגלות באופן שהיה בזה אחיזה וכו').

מזן] שאל אחד מן התלמידים על המאמר הידוע של החידושי הרי"ם זי"ע שביאר הא שהפרשה הארוכה בתורה"ק היא פר' נשא שזה מחמת ירידת האור של מ"ת בשבועות וכו', והרי בפשטות האריכות של פרשה זו היא מחמת שהתורה"ק חוזרת י"ב פעמים על קרבנות הנשיאים ולכא' מה הקשר דענין זה למ"ת שבשבועות. וענה מו"ר עפ"י מה שביאר בענין ז' ימי ההשלמה דחג השבועות (ונדפס בנשמתין חדתין של פר' במדבר) שהם כנגד המ"ט שערים של שער הנ' בעצמו שנתגלה בחג השבועות (כמובא שם שבחג השבועות מתגלה שער הנ' בבחי' מלמעלה למטה, שבבחי' שער הנ' דשער הנ', וב' ימי ההשלמה משלימים המ"ט שערים דשער הנ' עיי"ש), והנה אי' מרביז"ל בלקו"מ (ח"ב תורה ע"ג) שבשמות הי"ב השבטים יש מ"ט אותיות שהם כנגד מ"ט שערי התשובה

עיי"ש, ובזה אתי שפיר שהרי איתא במדרש רבה בארוכה שכל נשיא שבט הקריב הקרבנות כנגד המעלות המיוחדות של שבטו (עיי"ש במדרש איך שמפרש שככל שבט בפרטות אשכחן אצלו הענין של קערת כסף אחת שלשים ומאה וכו'), וא"כ בקרבנות הנשיאים כיוונו הנשיאים להוציא מהכח אל הפועל את המעלות הפרטיות והמיוחדות של כל שבט ושבט, והנה כל מעלה פרטית שיש לאחד הרי מעלה זו היא בבחי' פתח ושער שמסייע בעדו לשוב להשי"ת בכל עניניו (שכל התומ"צ קשורים זל"ז וכל מצוה כוללת בתוכה כל התרי"ג מצוות הכלולות בה, וע"י התחזקות וזוהרות טפי במעלה וענין אחד יכול לפתוח עי"ז השער שלו לשוב להשי"ת בכל הענינים) ובזה אתא שפיר שכל קרבנות הנשיאים שגילו בהם את מעלותיו המיוחדות של כל שבט הינם תוצאה של מ"ת, שבשבועות נפתח בכללות שער התשובה הכללי שהוא שער הנ', ועי"ז יכול אח"כ כל אחד למצוא את המעלה הפרטית שלו שקשורה לאיזה אחד מהשבטים שבבחי' מעלה זו יש לו היכולת לפתוח השער לשוב אל השי"ת.

מח] וסיים מו"ר שע"כ כהקדמה לפר' הנשיאים נאמרה בתורה הפרשה של מצות הוידוי שהיא מצות התשובה [כדברי הרמב"ם (ספר המצוות מצות עשה ע"ג ובריש הלכות תשובה) שנלמדת מצוות התשובה ממצות הוידוי שבפרשתנו ואכמ"ל], שמצות התשובה היא בחי' שער הנ' הכללי הנ"ל [וגם פר' הנזיר שהוא התיקון לענין הסוטה (וקודמים פרשיות אלו לפר' הנשיאים) היא ג"כ בבחי' מצות התשובה (שהנזיר שב בתשובה על שראה וכו' כדאי' בפרש"י), וכדאי' שעל הנזיר מאיר הארת הכתר שבבחי' הארת שער הנ' וכדאי' בקרא "כי נזר אלקיו על ראשו"], וכ"ז בבחי' הארת

על ידי זה הוקם עולה של תשובה כי על ידי תהלים זוכין לתשובה כנ"ל (ונראה כוונתו ז"ל שע"כ נקרא שדוד המלך הקים עולה של תשובה, שכמו שעול שעל הפרה מוליד את הפרה בע"כ להרוש את השדה וכו', כך התהילים הוא כמו העול שאפי' מי שאין התעוררות כלל אל התשובה מוליד אותו העול של התהילים לשוב אל השי"ת), וזה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (עבודה זרה ד' ע"ב) 'לא היה דוד ראוי לאותו מעשה, אלא כדי להורות תשובה ליחיד' וכו', נמצא שעיקר הוראת התשובה על ידי דוד המלך, ועיקר התשובה של דוד המלך הוא ספר תהלים שאמרו בהתעוררות גדול מאד וברוח הקדש עד שכל אחד ואחד כפי מה שהוא יכול למצוא את עצמו בתוך ספר תהלים ולזכות לתשובה על ידי אמירת תהלים כנ"ל עכ"ל (ועיי"ש עוד בדברי קדשו באריכות).

מט] והנה לדברי מו"ר הנ"ל שבשבעות נפתח שורש העליון דשער הנ' ועדיין צריכים לפתוח מ"ט שערים הפרטיים שבו עצמו, ובצירוף דברי רבינו ז"ל הנ"ל שתהילים הוא הפותח למ"ט השערים, יומתק המנהג שנהגו חסידים ואנשי מעשה הרבה מכנ"י לומר כל ספר תהילים בחג השבעות (ובפשטות דהוא יום הילולא דדהע"ה), שהיות שבשבעות מאיר אור שער הנ' שהוא שער התשובה הכללי מוסיפים לומר בו תהילים לפתוח עי"ז גם המ"ט השערים הפרטיים הנ"ל.

חג השבעות שהאיר בו הארת שער הנ' הכללי ואח"כ יורדת התורה לפתוח כל המ"ט השערים הפרטיים בקרבנות הנשיאים של הי"ב שבטים כדי שכל אחד בפרטות יוכל למצוא הדרך הפרטית המיוחדת שלו לשוב דרכו אל השי"ת [ועיי"ש בלקו"מ שע"י הרגילות באמירת תהילים זוכים ג"כ למצוא שער התשובה הפרטי המיוחד לו וז"ל "מי שרוצה לזכות לתשובה יהיה רגיל באמירת תהלים, כי אמירת תהלים מסוגל לתשובה, ואלו המ"ט שערי תשובה הם בחינת מ"ט אותיות שיש בשמות שנים עשר שבטי יה, כי כל שער ושער יש לו אות ממ"ט אותיות השבטים, והנה הכל הפצים ליראה את שמך ואף על פי כן לא כל אדם זוכה לעשות תשובה, כי יש אחד שאין לו התעוררות כלל לתשובה, ואפילו מי שיש לו התעוררות לתשובה אינו זוכה להגיע אל האות והשער של תשובה השיך לו, ואפילו אם מגיע לשם יכול להיות שהשער של תשובה סגור, ומחמת כל זה אין האדם זוכה לתשובה, ועל ידי אמירת תהלים אפילו מי שאין לו שום התעוררות לתשובה הוא מתעורר לעשות תשובה, וגם זוכה על ידי תהלים להגיע אל השער ואות השיך לו ולפתוח השער, נמצא שזוכה על ידי תהלים לעשות תשובה, וזה בחינת (שמואל ב' כ"ג, א') "נאם הגבר הוקם על", ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (מועד קטן מ"ז ע"ב) 'שהקים עולה של תשובה', ונעים זמירות ישראל כי על ידי בחינת נעים זמירות ישראל, דהיינו ספר תהלים שיסד,

דברים שנשממו מסעודת יום שבעות

בביהכ"נ ואח"כ התארח אצל איזה בעה"ב יר"ש אחד שהיה עם הארץ ונמל החת"ם ידיו תיכף לסעודה ללא קידוש וצעק העם הארץ ופרסם עליו לגנאי שהחת"ם אוכל בלי קידוש,

נ] לפני הסעודה עשה שוב קידוש על היין בביתו (מלבד הקידוש שעשה בביהמ"ד אחר התפלה), ואמר שכן מקובל מוסיפו החת"ם זי"ע שהיה עמו מעשה שעשה קידוש קודם

הקידוש שלו לסעודה, וגם סומך שם על הסברא דהיין גורר תאות המאכל ושייך לסעודה והיינו כדאי בשו"ע סי' קע"ד ס"ו עיי"ש (ואמנם המפקקים ע"ז ומצריכים עצות הנ"ל זהו עפ"י דברי הביאור"ל שם ד"ה ואפילו שמביא שם מקונטרס אחרון דשו"ע הגר"ז דרוב הפוסקים הולקים על סברא זו דיינ גורר תאות האוכל, וכן מביא שם מהחיי"א כלל מ"א, וזה אף במכיון להדיא לגרור תאות המאכל וכ"ש בעניינינו שבמציאות לא בא היין לגרור תאות האוכל, וע"כ מייעצים הם עצות הנ"ל).

[נב] נפלו פירורים על הרצפה ואמר ששמע בשם הגריש"א שמקיל בימינו בענין זה שאין דרך לאכול הפירורים ואין עליהם שם אוכל, וסיים שצריך בירור האם נכונה שמועה זו, וכן צ"ב באם נכונה שמועה זו האם מתאימה ג"כ על פי קבלה דהוזהר (רעיא מהימנא פר' פנחס דף רמ"ד ע"א) שמדמה פירורים לפירורים דמוחא וכו'.

[נג] אמר בשם איזה ספר אחד על הא דהוסיף משה יום אחד מדעתו (שבת פ"ז ע"א) שמכאן מקור לאלו שאין מקפידים לעשות סעודת יאצ"ט של צדיק באותו היום אלא יום לפניו או יום לאחריו, שחזינן מהא דהוסיף משה יום אחד שאפשר לדחות סגולת הדברים הרוחניים ליום אחד, והרה"ק ממונקאטש זי"ע מסמך לזה שהצדיק הוא בחינת שבת שמקדשת לפניו ולאחריה, [ואלו שעושים הסעודה בלילה שלאחריה מתרצים ע"ז שצדיקים בבחי' הקדשים שהלילה הולך אחרי היום].

[נד] דיבר בקצרה מענין הסגולה לקרוא מגילת שיר השירים בשבועות (כדאי מרמ"ע מפאנו) **ששיר השירים** (עה"כ) הוא גימ' **כתר חתן**, ומגילת רות שקוראים בשבועות הוא בחי' כתר כלה.

והחת"ס אמר שנהנה מזה והבין שכך יחזיקו מעמד באידישקייט שאם יהא ת"ח שיסטה ח"ו מהדרך אז יהיו יר"ש תמימים ופשוטים שיצטקו עליו, וקיבל החת"ס ע"ע לעשות תמיד שוב קידוש קודם הסעודה [ויש המהדרים לעשות כן כדי לצאת יד"ח הקידוש אף לשיטת הגר"א (שיש לו משמעות כן מראשונים) שם"ל שאין קידוש אלא במקום הסעודה ממש ולא מהני פת הבאה בכיסנין [ומה שאוכלים הפהב"כ בביהכנ"ס הוא בצירוף שיטת הראב"ד דאין איסור אכילה קודם הקידוש בקידוש היום, או דס"ל בזה כדעת הבנין עולם להרי"א חבר (סי' ח') שיש שהבינו בדבריו דנחי דיכול לקדש לאכול פהב"כ בכ"ז לא יצא מצות קידוש במקום סעודה אלא שיקדש שוב לסעודת שבת, וצ"ע בזה].

[נא] ואמר שיש ת"ח ורבנים שמוענים שבכה"ג שכבר יצאו יד"ח קידוש בקידוש של ביהמ"ד הרי בזה נכנסים לחשש שיש לברך לפני הנט"י ברכה אחרונה על היין של הקידוש שעושה בביתו, שהרי יין זה אינו חלק מהסעודה ואינו כסתם יין של קידוש שאין מברכים עליו על הגפן קודם הנט"י היות שהוא התחלת הסעודה דאין קידוש אלא במקום סעודה משא"כ יין זה שאינו יין דקידוש, ויש שנוהרים ע"כ בכה"ג שלא לשתות רביעית מהיין, וכן יש המייעצים עצה יותר טובה לשתות עוד יין באמצע הסעודה שכיון שהשתיה של היין קודם הסעודה פוטרת את היין שבתוך המזון ע"כ נחשב גם היין שקודם הסעודה כחלק מהסעודה, אמנם סיים דהרבה שאינם נוהגים בעצות הנ"ל ובכ"ז אין מברכים ברכת על הגפן קודם ענטי [ועיין בשו"ת שה"ל (ח"ט סי' מ')] שכשמוציא את בני ביתו מקושר עיי"ז

הר"י נאג'ארה זי"ע, ועשה זאת שסבר שמסתמא הר"ז סגולה למצוא זיווג, ואמנם פעל שתכף כשחזר אחרי שבועות מאומן זכה למצוא זיווגו ההגון. ואמר מו"ר לכל הבחורים שנכחו בסעודה שכל אחד יקרא קצת משטר הכתובה בתור סגולה הנ"ל.

נה] עוד סיפר מו"ר על בחור מבוגר אחד (שהיה מהיושבים אצל כ"ק אדמו"ר הר"י מפאשווארסק זי"ע) שנסע פעם לאומן להג השבועות, וסיפר אח"כ למו"ר שניגש שם אל הציון הק' וקרא שם בקולי קולות את שטר התנאים בין הקב"ה לכנסת ישראל שחיבר

בסעודת היאצ"ט של אביו ז"ל (י"א סיון)

שתלך שמה כי הקץ סתום ואולי אין עתה הזמן האמיתי רק עת רצון לפי שעה והיום או מחר יחטאו ומוכרים לגלות פעם שנית ח"ו ואחרון קשה מן הראשון, ולכך ביקשה שלא ילכו עד שתחפץ ר"ל עד שיגיע הזמן שימלא כל הארץ דעה ומשם והלאה הכטיה עילת כל העילות שלא יהיה נעדר מן האומה ישראלית כלום וזה הזמן האמיתי שיבוא במהרה בימינו, ולכך אמר 'מבשרת' לשון נקיבה ומכאן ואילך 'הרימי אל תירא' ח"ו עוד פעם כי 'אמרי לערי יהודה הנה אלהיכם' יבוא בעצמו ויגאלם וק"ל" עכ"ל, והסאטמער רב זי"ע היה חוזר על דברים האלו בבכיות גדולות, ובאמת שאי"ז דבר פשוט שדברי הר"י בודאי נכתבו ברוח"ק כידוע מה שהעידו צדיקים על גדלו וצריך הרבה רחמים ותפילות ותחנונים וכו'.

נה] ואמנם עתה מצא באהבת יהונתן עצמו בפר' בלק שכותב שם וז"ל "והיה ביום ההוא נאום ה' והכרתי סוסך מקרבך והאבדתי מרכבותיך" (מיכה ה'; ט') פירוש דידוע שהקב"ה יציל את ישראל ממלחמת גוג ומגוג כאשר יעברו כמה וכמה צרות ואפ"ה לא יעזבו את ה' ואת נחלתם ארץ הקדושה תוב"ב, וזהו יהיה עיקר תשובתם כי התשובה צריך להיות באותו מקום ובאותו מעשה, ועיקר הטאם בזמן הבית היה ירידתן למצרים כמו שאמר הכתוב 'הוי היורדים מצרים לעזרה' (ישעיהו

נו] עשה סיום על מס' גרים (ואמר בשם החיד"א שגם מסכתות קטנות נחשבות ג"כ כשאר מסכתות, וממילא אפשר לעשות עליהם סעודת מצוה) ואמר שאחרי מ"ת כולנו בבחי' גרים (כידוע שיש דעות שלפני מ"ת היו בני' בבחי' גויים שדינם כבני נח ורק ע"י מ"ת נתגירו כולם), והקריא משם (פרק ד' הלכה ה') שחביבה אר"י שמכשרת גרים שהאומר באר"י שהוא גר מקבלין אותו מיד [וכ"פ הרמב"ם בפ"ג מהל' איסור' ה"י שבאר"י באותן הימים שהזקת הכל שם בחזקת ישראל מי שבא ואמר שהיה גוי ונתגיר כבי"ד נאמן שהפה שאסר הוא הפה שהתיר (שהיה יכול לשתוק והיה נאמן במינו שרוב שבאר"י ישראל הם, וכתב שם במגדל עוז שמקור הרמב"ם מברייטא זו דמס' גרים).

נז] ודיבר מענין שבח אר"י, וסיפר שנהנה היום שמצא שזקיני הרה"ק הר"ר יונתן זי"ע ממתיק בעצמו בספרו אהבת יהונתן בפר' בלק את דבריו שבפר' ואתחנן, שהנה בפר' ואתחנן כותב האהבת יונתן דברים חמורים בקשר לאלו שיתיישבו בסוף הגלות באר"י וז"ל"ק שם "מה דכתיב 'השבועתי אתכם בנות ירושלים בצבאות או באילות השדה אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ, וזהו פירושו דכנסת ישראל צוחה באלה ובשבועה אם תעירו ואם תעוררו את האהבה נגד קיבוץ ישראלי באם שהכל נועדו יחדיו לילך לירושלים וכל האומות מסכימים אפ"ה צווחה שחלילה

מאר"י, אך מו"ר חלק עמו בזמנו שאי"ז כוונת הרר"י כלל, אלא כוונתו לאסור לעלות לאר"י יחדיו בבחי' עליה לאר"י באופן של כאילו יציאה מהגלות, אך אין כוונתו שאלו שזכו להיות באר"י שיעזבוה ח"ו, אך לא היה לו במה להוכיח דבריו, ועתה שמח מאד במציאה במה שמצא בפר' בלק (ושלח עתה מו"ר שליח להנ"ל שיש לו היום קהילה בחו"ל שיראה לו את דברי האהבת יהונתן הנ"ל).

[כ] ואמנם סיים שצ"ע עדיין לדינא האם דברי האהבת יהונתן בפר' בלק מדברים אף באופן שעפ"י דעת תורה של גדולי ישראל האמיתיים יש ממש חשש של פקו"נ להישאר באר"י, שלכא"ו בזה עפ"י תורה ישנו חיוב להוציא עצמו ממקום הסכנה (וסיפר שבמלחמה שהיתה בצפון בשנת תשס"ו כשנפלו באמבע"ס בגליל שאל את כ"ק האדמו"ר מערלוי שליט"א ואמר שיש מקומות באר"י שאין בהם סכנה וא"כ אין חשש להיות בא"י), וסיפר עוד שהבעלזער רב זי"ע רצה לעזוב את אר"י כשהיתה המלחמה בשנת תש"ח, אך למעשה לא הגיע אליו הפספורט (וכשנפלו אז פצצות ואמרו לו להיכנס למקלט ניגש אל הדלת ונעצר ליד המזוזה ונכנס לדבקות גדולה עד שפסקה נפילת הפצצות) וחזינן שהיתה לו כונה לעזוב את אר"ק בזמן של פקו"נ ממש (ועדיין צ"ע בזה, ואכמ"ל).

ל"א, א') ונשתרבה מזאת הטאים גדולים, ולכך תהיה תשובתם לעתיד שלא ינטשו את נחלתם, והנה מקור טעם סיבת ירידתם למצרים היה למען הרבות סוס להביא ממצרים כידוע בכמה מקומות, לזה אמר 'והכרתי סוסיך מקרבך והאבדתי מרכבותיך' ואעפ"כ לא תטוש את נחלתך לירד למצרים וא"כ תהיה התשובה בתכלית הטוב, משא"כ אם יהיו להם סוסים לרוב אין מן הצורך לירד למצרים וא"כ איננה התשובה מפורסמת כל כך וא"ש" עכ"ל"ק, וא"כ מוכח שהפה שאמר הוא הפה שהתיר, שהפה הק' של הר"ר יונתן שאמר להוועד יחד לעלות לילך לירושלים אף כשכל האומות מסכימים וכו', בכ"ז הוא עצמו מושב לאלו שזכו להיות מהגרים באר"ק וישארו בה אף כאשר יעברו כמה וכמה צרות ומגלה ברוח קדשו שעל ידי שבנ"י ישארו באר"י אף שיש סכנה בשיבה זו, עי"ז יציל ה' את בנ"י ממלחמת גוג ומגוג וזה גופא יהיה עיקר תשובתם על זה שעזבו את אר"י בגלל הפחד.

[נמ] וסיפר מו"ר שהיה לו לפני כמה שנים איזה ידיד שעפ"י דברי הר"ר יונתן שבפר' ואתחנן חיבר ע"ז ספר וטען שם שאין לגור היום באר"י היות שיש סכנה שיתקיימו דברי הרר"י בפר' ואתחנן וכו', וכן עשה הוא וכן כל אלו השומעים בקולו וירדו

ברוך ה' לעולם אמן ואמן

